

**МИНИСТЕРСТВО НА ОТБРАНАТА
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

ДИРЕКЦИЯ „ПЛАНИРАНЕ, ПРОГРАМИРАНЕ И БЮДЖЕТ”

Р Ъ К О В О Д С Т В О

**ЗА ПЛАНИРАНЕ, ПРОГРАМИРАНЕ, БЮДЖЕТИРАНЕ,
ИЗПЪЛНЕНИЕ И ОТЧЕТ В ОТБРАНИТЕЛНИТЕ ПРОГРАМИ
НА МИНИСТЕРСТВО НА ОТБРАНАТА, СТРУКТУРИТЕ НА
ПРЯКО ПОДЧИНЕНИЕ НА МИНИСТЪРА НА ОТБРАНАТА И
БЪЛГАРСКАТА АРМИЯ**

**гр. София
2015 г.**

Под методическото ръководство на д-р Добромир Тотев, постоянен секретар на отбраната

Авторски колектив: ръководител - полковник Иван Бечев, заместник-директор на дирекция “Планиране, програмиране и бюджет”; полковник Петър Петров, държавен експерт; Елена Тимева и Андон Бакърджиев, главни експерти от отдел „Програмиране на отбранителните ресурси”.

**Ръководството е въведено със Заповед на министъра на отбраната:
№ ОХ-552/13.08.2015 г. и № ОХ-606/02.09.2015 г.**

Отговорна структура за разработване и поддържане на документа:
дирекция „Планиране, програмиране и бюджет” - МО.

Таблица за внесени промени:

Дата за внасяне на промяната	Дата на приемане на промяната	Дата за влизане в сила на промяната	Основание и Отговорник за внесената промяна

ЗАПОВЕД

НА МИНИСТЪРА НА ОТБРАНАТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

13.08.2015 г.

№ ОХ-552

гр. София

СЪДЪРЖАНИЕ: Относно утвърждаване и въвеждане за изпълнение на „Ръководство за планиране, програмиране, бюджетиране, изпълнение и отчет на отбранителните програми в Министерство на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия”

На основание чл. 31, ал.1 и във връзка с чл.10 ал. 2, чл.26, т. 1 от Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България

ЗАПОВЯДВАМ:

1. Отменям въведените за изпълнение с МЗ N: ОХ-324 / 09.05.2000 г. „Концепция за планиране, програмиране и бюджетиране в Министерство на отбраната и Въоръжените сили и Методика за разработване на програми в МО и ВС”.

2. Отменям утвърдените с МЗ N: ОХ-576 / 25.09.2006 г. „Указания за отчет на изпълнението на отбранителните програми в Министерство на отбраната и Българската армия”.

3. Утвърждавам и въвеждам за изпълнение „Ръководство за планиране, програмиране, бюджетиране, изпълнение и отчет на отбранителните програми на Министерство на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия”.

4. Директорът на дирекция „Планиране, програмиране и бюджет” да подготви Ръководството за планиране, програмиране, бюджетиране, изпълнение и отчет на отбранителните програми на Министерство на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия за издаване на висок печат. Издаването на Ръководството да се извърши от Военния географски център на Военно-географската служба.

5. Директорът на дирекция „Планиране, програмиране и бюджет“ да организира публикуването на Ръководството в Автоматизираната информационна система на Българската армия.

6. Ръководството да бъде прилагано от Министерство на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия при планиране на отбраната и управление на ресурсите за отбрана.

Контрола по изпълнението на заповедта възлагам на заместник-министъра на отбраната Десислава Йосифова.

**МИНИСТЪР НА ОТБРАНАТА
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

НИКОЛАЙ НЕНЧЕВ

ЗАПОВЕД
НА МИНИСТЪРА НА ОТБРАНАТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

02.09.2015 г.

№ ОХ-606

гр. София

СЪДЪРЖАНИЕ: Относно изменение на заповед на министъра на отбраната
N: ОХ-552/13.08.2015 г.

На основание чл. 31, ал.1 и във връзка с чл.10 ал. 2, чл.26, т. 1 от Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България

ЗАПОВЯДВАМ;

Точка 1 от моя заповед N: ОХ-552/13.08.2015 г. да придобие следната редакция:

1. Отменям утвърдените с МЗ N: ОХ-255/13.04.2001 г. и допълнени с МЗ N: ОХ-96 / 01.02.2002 г. „Концепция за планиране, програмиране и бюджетиране в Министерство на отбраната и Въоръжените сили” и „Методика за разработване на програми в МО и ВС”.

Контрола по изпълнението на заповедта възлагам на заместник-министъра на отбраната Десислава Йосифова.

**МИНИСТЪР НА ОТБРАНАТА
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

НИКОЛАЙ НЕНЧЕВ

С Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е:

Увод	5
1. Документи, регламентиращи управлението на ресурсите за отбрана	5
1.1. Национални и международни документи	5
1.2. Вътрешноведомствени документи	5
2. Общи положения	7
2.1. Цел, обхват и времеви хоризонт на Ръководството	7
2.1.1. Цел	7
2.1.2. Обхват	7
2.1.3. Времеви хоризонт за действие на Ръководството	8
2.2. Връзка на Ръководството с „Доктрина за финансово осигуряване” (НП-8) и с всички национални публикации	8
2.3. Изисквания към Ръководството	8
3. Интегрирана система за управление на ресурсите за отбрана (ИСУРО)	8
3.1. Предимства и основни принципи на ИСУРО	8
3.1.1. Предимства на системата	8
3.1.2. Основни принципи на ИСУРО	9
3.2. Организация на процеса на планиране, програмиране, бюджетиране, изпълнение и отчет. Етапи на процеса.	10
3.2.1. Етап „Планиране”	10
3.2.1.1. Същност и разработвани документи през етап „Планиране”	10
3.2.1.2. Ред за определяне на финансовите квоти на основните програми и програмите	17
3.2.2. Етап „Програмиране”	19
3.2.2.1. Същност на етап „Програмиране”	19
3.2.2.2. Разработване на средносрочни планове (меморандуми) на отбранителните програми	24
3.2.2.3. Организация и провеждане на Програмен преглед на отбранителните програми в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА	28
3.2.2.4. Разработване на „Меморандум на програмните решения”	30
3.2.3. Етап „Бюджетиране”	32
3.2.3.1. Определяне на разпоредителите с бюджет	32
3.2.3.2. Същност на етап „Бюджетиране”	33
3.2.4. Етап „Изпълнение и отчет”	37
3.2.4.1. Същност на етап „Изпълнение и отчет”	37
3.2.4.2. Изпълнение на меморандумите на отбранителните програми за първата година, управление и изпълнение на бюджета на МО	38

3.2.4.3. Периодични отчети за изпълнение на средносрочните планове (меморандумите на отбранителните програми) и бюджетите на второстепенните разпоредители с бюджет	42
3.2.4.4. Доклад за състоянието на отбраната и Въоръжените сили	44
3.3. Организация, отговорности, срокове по изпълнение	44
Списък на използвани съкращения в Ръководството	45
Приложение 1 „График за основните дейности на процеса на планиране, програмиране, бюджетиране, изпълнение и отчет (пример)	46
Приложение 2 „Прогнозни финансови квоти по политики и отбранителни програми (пример)	48
Приложение 3 „Модел на Меморандум на отбранителна програма” (пример)	50
Приложение 4 „Критерии за анализ на програмираните отбранителни ресурси на меморандума на основна програма/програма (пример)	70
Приложение 5 „Меморандум на програмните решения (пример)	74
Приложение 6 „Таблични форми за МО и основните програми / програмите за Тримесечна информация за разходите на бюджета на МО (пример)	84
Приложение 7 „Структура и таблични форми на Отчет за степента на изпълнение на политиките и отбранителните програми в МО” (пример)	91
Приложение 8 „Балансирана система от показатели за ефективност на изпълнение на отбранителните програми” (пример)	96
Приложение 9 „Йерархично подреждане (изписване) на целите и приоритетите в меморандумите на отбранителните програми”	101

УВОД

Ръководството за планиране, програмиране, бюджетиране, изпълнение и отчет на отбранителните програми на Министерство на отбраната (МО), структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия (БА) регламентира последователността на дейностите при управление на отбранителните програми, в това число и ресурсното им осигуряване. Ръководството има задължителен характер.

1. Документи, регламентиращи управлението на ресурсите за отбрана.

1.1. Национални и международни документи

Управлението на ресурсите за отбрана в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА се базира на регламентиращите национални и международни документи, както следва:

- Стратегия за национална сигурност;
- Управленска програма на правителството;
- Национална отбранителна стратегия;
- Закон за отбраната и Въоръжените сили на Р България;
- Закон за публичните финанси;
- Закон за държавния бюджет на Р България за съответната година и Постановление на МС за неговото изпълнение;
- Приети национални ангажименти към НАТО и Общата политика за сигурност и отбрана на Европейския съюз (ОПСО на ЕС);
- Международни и регионални договори в областта на сигурността и отбраната, по които Р България е страна;
- Стратегическа концепция на НАТО и Концепция за сигурност на ЕС;
- Планиращи документи, стратегии, концепции и доктрини на НАТО и ЕС в областта на отбраната и сигурността;
- Приети стандартизационни споразумения и стандарти на НАТО и ЕС.

1.2. Вътрешноведомствени документи

В изпълнение на националните и международни документи по т.1.1 в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА се изпълняват регламентиращи вътрешноведомствени документи за дейността по управление на ресурсите за отбрана и финансово осигуряване.

Вътрешноведомствените документи са, както следва:

- Актуална „Програма за развитие на отбранителни способности на ВС”;
- Актуален „План за развитие на Въоръжените сили на Р България”;
- Актуален инвестиционен план за модернизация на ВС;

- „Доктрина на Въоръжените сили на Р България”;
- Базови и поддържащи доктрини;
- „Указания на министъра на отбраната по отбранителната политика”;
- „Ръководство за планиране, програмиране, бюджетиране, изпълнение и отчет на отбранителните програми на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА”;
- „Ръководство за планиране на отбраната, базирано на способности”;
- Правилници, наредби, заповеди и указания, регламентирани управлението на ресурсите за отбрана, в т.ч. и бюджета на МО;
- „Ръководство за развитие на националните концептуални и доктринални документи на Въоръжените сили”;
- „Методика за изготвяне на норми и лимити за разходи на отбранителни ресурси”;
- „Сборник норми и лимити за разходи на отбранителни ресурси за личен състав, въоръжение и техника”, валиден за бюджетната година;
- Министерски заповеди за утвърждаване на програмната структура и програмните екипи в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА и за екипите за управление на риска в отбранителните програми;
- Годишен план и периодични доклади за управление на риска в отбранителните програми на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА;
- „Правилник за дейността на Програмния съвет към министъра на отбраната”;
- „Стратегия за управление на риска в отбранителните програми на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА” и „Методическо пособие за разработване на документи по управление на риска в отбранителните програми на МО”;
- „Указания на министъра на отбраната за програмиране” за шестгодишен период;
- „Указанията за изпълнение на бюджетната процедура в МО”;
- „Указания по разходването на бюджета”;
- „Указания за разработване на периодични отчети за изпълнение на отбранителните програми”.

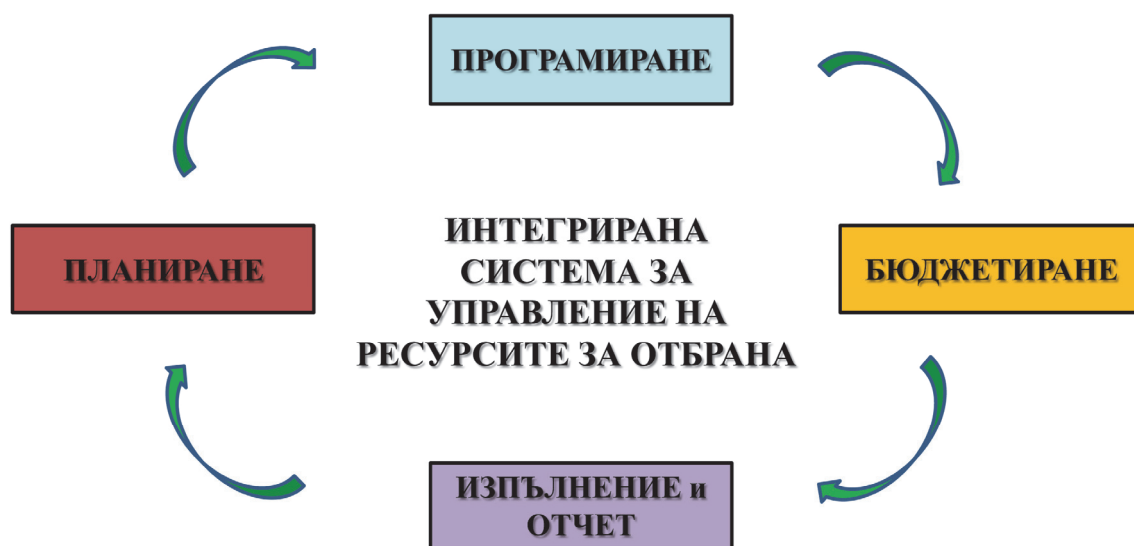
2. Общи положения

2.1. Цел, обхват и времеви хоризонт на Ръководството

2.1.1. Цел

Ръководството за планиране, програмиране, бюджетиране, изпълнение и отчет в отбранителните програми на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА определя функциите, организацията и разпределението във времето на основните дейности от Интегрираната система за управление на ресурсите за отбрана (ИСУРО). ИСУРО е съставна част от мениджмънта на отбраната и включва следните основни етапи: планиране, програмиране, бюджетиране, изпълнение и отчет на отбранителните програми в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА. Елемент от процесите на ИСУРО е и управлението на риска в отбранителните програми.

Основните етапи на Интегрираната система за управление на ресурсите за отбрана (ИСУРО) схематично са показани на фигура 1.

Фигура 1

2.1.2. Обхват

Интегрираната система за управление на ресурсите за отбрана е система, която обхваща дейностите по средносрочно планиране за шестгодишен период, което следва дългосрочното планиране основаващо се на дългосрочните документи: „Стратегия за национална сигурност на Р България”, „Национална отбранителна стратегия”, стратегическите концепции на НАТО и ЕС и разработените на тяхна основа „Програма за развитие на отбранителни способности на ВС”, „План за развитие на ВС на Р България” и Национална програма за модернизация на ВС. ИСУРО е основен елемент на процеса за планиране на отбраната базирано на способности.

2.1.3. Времеви хоризонт за действие на Ръководството

Ръководството за планиране, програмиране, бюджетиране, изпълнение и отчет в отбранителните програми на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА се разработва за срок до 3 години, след което следва да се извърши преглед и актуализация на документа при необходимост. Прегледът и актуализацията на Ръководството се налагат в резултат на изменения в: военно-стратегическата среда на сигурност; структурите на организацията; основните доктринални и концептуални документи в НАТО, ЕС и национални такива; правно-нормативната база, вътрешно ведомствените документи и др.

2.2. Връзка на Ръководството с „Доктрина за финансово осигуряване” (НП-8) и с всички национални публикации

Ръководството за планиране, програмиране, бюджетиране, изпълнение и отчет в отбранителните програми на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА е разработено в съответствие с Доктрината за финансово осигуряване, която представя най-общо основите на ресурсното осигуряване на отбраната.

2.3. Изисквания към Ръководството

Настоящото ръководство е необходимо да осигурява правилно и целенасочено управление на ресурсите за отбрана за изграждане и развитие на необходимите отбранителни способности. Документът осигурява съвместимост със системите за планиране на отбраната в НАТО и дава възможност за ефективен граждански контрол и прозрачност при изразходването на ресурсите за отбрана в т.ч и бюджета на Министерството на отбраната.

3. Интегрирана система за управление на ресурсите за отбрана (ИСУРО)

3.1. Предимства и основни принципи на ИСУРО

3.1.1. Предимства на системата

- Подпомага постигането на дългосрочните национални амбиции, цели и приоритети в сектора на сигурността и отбраната;
- Подпомага правилното целеполагане и приоритизиране при планиране на ресурсите за отбрана;
- Осигурява ефективното разпределение на ресурсите за отбрана;
- Определя ресурсите за отбрана за изграждане/поддържане на необходимите отбранителни способности от формиранията на ВС;

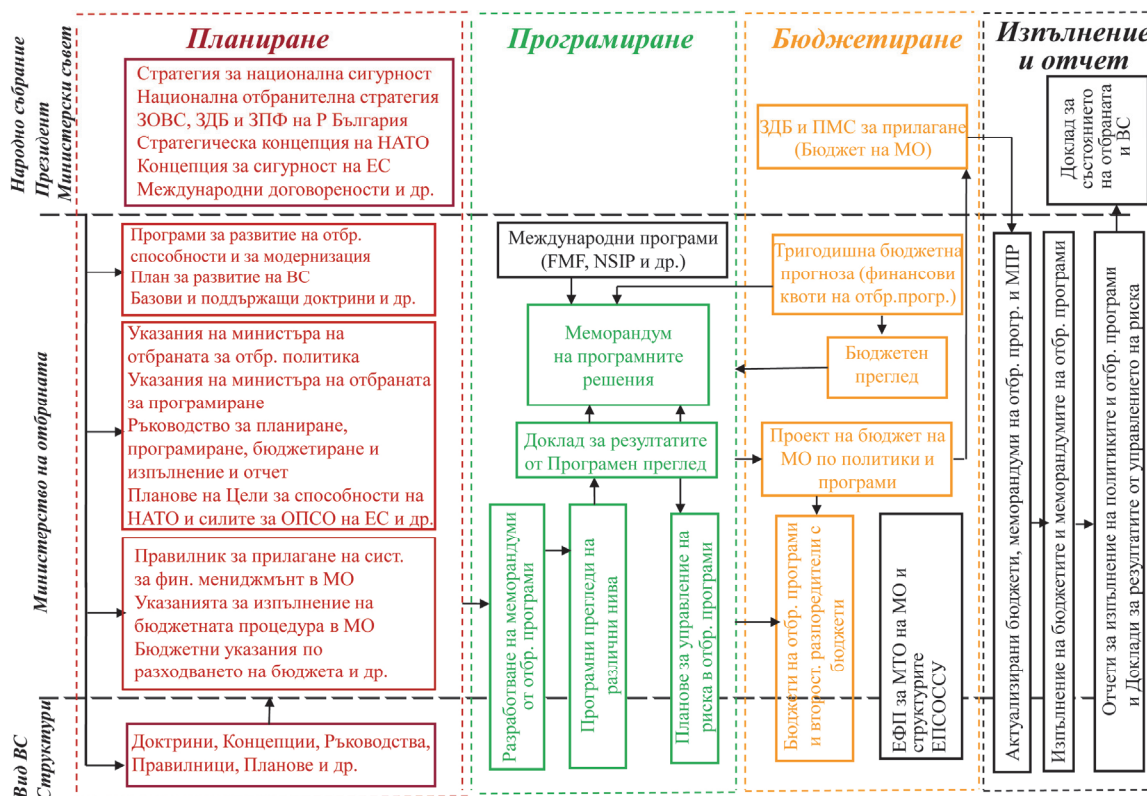
- Осигурява планиране на ресурсите за отбрана по области и елементи на отбранителните способности;
- Планирането на ресурсите за отбрана се осъществява чрез отбранителни програми и проекти за модернизация;
- Позволява постигането на консенсус в отбранителните програми при планиране на ресурсите за отбрана;
- Въвежда показатели (оценители) за оценка на изпълнението на отбранителните програми, съобразени с приетите в НАТО;
- Повишава ефективността на гражданския контрол върху изразходване на националните ресурси за отбрана;
- Позволява предлагане на алтернативни решения при планиране на ресурсите за отбрана.

3.1.2. Основни принципи на ИСУРО

- интегрирана отбрана;
- достатъчност и приоритетност при използване на ресурсите за отбрана;
- съвместимост и модулност на изгражданите военни формирования;
- ефективност, целесъобразност и ефикасност при планиране и програмиране на ресурсите за отбрана;
- приемственост и последователност;
- всеобхватност и липса на дублиране;
- прозрачност при разпределение и изразходване на отбранителните ресурси;
- съответствие на амбициите при планиране на отбранителните способности с възможностите на държавата;
- постигане на баланс между потребностите от отбранителни способности, възможностите на страната и разполагаемите ресурси за отбрана;
- целенасоченост и всеобхватност;
- непротиворечивост;
- приоритизация, предвидимост и вариантност при планиране;
- ефективност и прозрачност при планирането и изпълнението;
- йерархичност, непрекъснато управление и контрол;
- анализ и оценка на рисковете на всеки етап.

3.2. Организация на процеса на планиране, програмиране, бюджетиране, изпълнение и отчет. Етапи на процеса.

Интегрираната система за управление на ресурсите за отбрана, етапите, взаимовръзките, отговорните структури и документите, които се разработват са показани на фигура 2.

Фигура 2

3.2.1. Етап „Планиране“.

3.2.1.1. Същност и разработвани документи през етап „Планиране“

Планирането на отбраната е дейност, която се провежда за определяне и изграждане / поддържане на необходимите отбранителни способности на формированията от ВС за постигане целите на отбраната и за изпълнение на задълженията на Р България в системата за колективна сигурност и отбрана.

Дългосрочното планиране на отбраната включва разработване на основните стратегически документи като: „Стратегия за национална сигурност на Р България“, „Национална отбранителна стратегия“ и участие в разработването на стратегическите концепции на НАТО и ЕС. На основата на тези документи се разработват средносрочните стратегически документи - „Програма за развитие на отбранителни способности на ВС“, „План за развитие на ВС на Р България“, Национална програма за модернизация на ВС и др. ИСУРО, като система за планиране и управление на ресурсите за отбрана включва тези стратегически документи и се явява основен елемент на процеса за планиране на отбраната базирано на способности.

Етапът „Планиране”, като първи етап от ИСУРО се явява начало на средносрочното планиране на ресурсите за отбрана в МО. Основен ръководен политически документ, който се използва през етапа „Планиране” е „Указания на министъра на отбраната по отбранителната политика”. Той се базира на програмата за управление на съответното правителство и заложените в нея цели и приоритети в областта на отбраната.

В Указанията на министъра на отбраната по отбранителната политика се включва:

- кратък преглед на актуалната среда за сигурност като допълнение на военно-политическата оценка, дадена в Стратегията за национална сигурност и Националната отбранителна стратегия;

- определяне на стратегическата цел на отбранителната политика на страната, отбранителните политики на МО и основните им цели;

- дефинират се амбициите в областта на отбраната и се определят мисиите и задачите на ВС;

- определят се приоритетите за планиране на отбраната, в т.ч. и необходимите отбранителни способности за изграждане/поддържане.

Стратегическата цел на отбранителната политика е в съответствие с Националната отбранителна стратегия и влиянието на актуалната среда за сигурност върху изпълнението ѝ.

В етап „Планиране” е необходимо да се извърши преглед на мисиите и задачите на ВС с оглед на новите реалности по отношение на измененията в средата за сигурност. През този етап се прави анализ на наличните отбранителни ресурси в съответствие с „Програма за развитие на отбранителни способности на ВС”, „План за развитие на ВС на Р България”, Национална програма за модернизация на ВС и приетите национални ангажменти към НАТО и ОПСО на ЕС.

През този етап се получава решение на МС за бюджетната процедура за съответната година, която включва график за съставяне на средносрочна бюджетна прогноза и проект на държавен бюджет за следващата година със сроковете за тяхното разработване. На основата на указания на министъра на финансите за подготовка на тригодишните бюджетни прогнози МО разработва „Тригодишна бюджетна прогноза по политики и програми”. Министерство на финансите извършва преглед и актуализация (при необходимост) на тригодишните бюджетни прогнози на всички първостепенни разпоредители с бюджет и изготвя „Решение на МС” за одобряване на бюджетната прогноза за тригодишен период.

С получаване на Решението на МС за одобряване на бюджетната прогноза за тригодишен период в Министерство на отбраната започва работа по

изготвяне на финалния документ за етап „Планиране” - „Указания на министъра на отбраната за програмиране” за шестгодишен период.

Указанията на министъра на отбраната за програмиране дават насоки: за постигане на целите и приоритетите на отбранителната политика на страната; за разработване на меморандумите на отбранителните програми; утвърждават целите и приоритетите за всяка основна програма и прогнозните финансови квоти по политики и отбранителни програми.

Указанията на министъра на отбраната за програмиране се разработват за стартиране на процеса на програмиране на ресурсите за отбрана и включват следните раздели:

- Референтни документи;
 - Национални планиращи документи;
 - Планиращи документи на НАТО и ЕС;
 - Национални бюджетни и финансови планиращи документи;
 - Вътрешноведомствени документи;
- Изводи от анализа на стратегическата среда за сигурност, основни допускания и направления на отбранителната политика;
 - Изводи от анализа на стратегическата среда за сигурност;
 - Основни допускания за програмиране на ресурсите за отбрана;
 - Стратегическа цел на отбранителната политика;
 - Основни направления за работа на МО в областта на отбраната, произтичащи от управленската програма на правителството;
 - Основни приоритети на МО;
 - Основни цели на политиките на МО;
- Области от отбранителни способности и елементи на отбранителните способности;
- Утвърдени политики и основни програми на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА;
- Главни цели и приоритети на основните програми;
- Основни насоки за програмиране на ресурсите за отбрана;
- Административни указания за програмиране с График за основните дейности (приложение 1);
- Финансови указания за програмиране:
 - Общи финансови указания;
 - Разходи за личен състав;
 - Разходи за издръжка на военните формирования, в т.ч. и разходи за подготовка;
 - Капиталови разходи.

- Разработване на годишни бюджети на второстепенните разпоредители с бюджет в МО;

- Приложения:

- Прогнозни финансови квоти по политики и отбранителни програми;
- Модел на меморандум на отбранителна програма;
- Балансирана система от показатели за ефективност на изпълнение на отбранителните програми.

При разработване в съдържанието на „Указания на министъра на отбраната за програмиране” могат да бъдат включвани и други раздели и приложения.

Указанията се приемат на заседание на Програмния съвет към министъра на отбраната и се въвеждат за изпълнение със заповед на министъра на отбраната.

Изводите от анализа на стратегическата среда, стратегическата цел на отбранителната политика, основните направления за работа на МО в областта на отбраната, произтичащи от управленската програма на правителството, основните приоритети на МО и основните цели на политиките на МО се вземат от Указанията на министъра на отбраната по отбранителната политика.

Областите от отбранителни способности и елементите на отбранителните способности са в съответствие със Стратегическа концепция на НАТО, като в Указанията следва да се посочат приоритетите области от отбранителни способности, в които да се планират отбранителните ресурси.

Отбранителните политики се приемат с Решение на МС за утвърждаване на класификация на разходите по области на политики и бюджетни програми. Структурата на основните програми и програми на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА се приемат на заседание на Програмния съвет и се утвърждават със заповед на министъра на отбраната за структурата и състава на програмните екипи на отбранителните програми.

Главните цели на основните програми се определят в съответствие с предложенията на ръководителите на основни програми и включват най-съществената част от главните цели, допълнителните цели и целите на отбранителните програми от състава на основните програми. Целеполагането следва да бъде йерархично подредено като изпълнението на целта на най-високото ниво на програмната структура следва да зависи от изпълнението на целта на по-долните нива от програмната структура (приложение 9).

При определяне на приоритетите на отбранителните програми също се спазва йерархичната подреденост като приоритетите на най-високото ниво от програмната структура трябва да включват приоритетите на програмите от по-долните нива от програмната структура. Всички приоритети на основните

програми трябва да са насочени към изпълнение на основните приоритети на МО (приложение 9).

Основните насоки за програмиране на ресурсите за отбрана могат да включват указания за:

- Прилагане на средносрочната бюджетна прогноза за определения период с определените тавани на разходите за МО за първите три години от периода за програмиране;

- Прогнозният бюджет на МО с разходни тавани за следващите три години от периода за програмиране (с отчитане на ръста на Брутният вътрешен продукт на страната (БВП));

- Утвърдените финансови квоти на отбранителните програми (редът за определяне на финансовите квоти е посочен по-долу в Ръководството);

- Числеността на структурите от МО, на пряко подчинение на министъра на отбраната и на военните формирования от ВС за периода за програмиране (в съответствие с приетите програми и планове);

- Декларираните военни формирования и способности от ВС за НАТО и ОПСО на ЕС;

- Утвърдените проекти от портфолио от проекти и проектни приоритети на МО за модернизация;

- Планирани ресурси за отбрана за управление на военната инфраструктура;

- Разработване на алтернативни предложения по проблемни въпроси;

- Други дейности и въпроси.

Административните указания за програмиране могат да включват:

- Модел на меморандум на отбранителна програма с разчетен ресурсен план;

- Срокове за изпълнение на дейности при провеждане на процеса за програмиране;

- Ред и адрес за представяне на разработените меморандуми;

- Срокове, ред и адрес за разработване и представяне на годишните бюджети на МО и второстепенните разпоредители с бюджет по отбранителните програми;

- Ред и срок за разработване на „Меморандум на програмните решения“;

- Взаимовръзка на планираните ресурси за отбрана в меморандумите на отбранителните програми с разработваните „Единен финансов план за материално-техническо осигуряване на МО“ и „Единен поименен списък на обектите за строителство и строителни услуги на МО“;

- Дейности по управление на риска в отбранителните програми и ред за разработване на документите;

- Планиране на проекти, които са финансирани извън бюджета на Министерство на отбраната (по: “Програма на САЩ за чуждестранно военно финансиране” (FMF); “Програма на НАТО за инвестиции в сигурността” (NSIP) и проекти финансирани по програми на ЕС);

- Ред и адрес за представяне на заявки за специфични дейности от ръководителите на отбранителни програми;

- Други дейности и въпроси.

В общите финансови указания за програмиране следва да се посочи: спазване на утвърдените финансови квоти; реда за планиране на ресурсите и финансовите разходи по направления; планиране на финансови средства за строителни програми за инфраструктурата и опазване на околната среда; планиране на ресурси за социална дейност; планиране на курсове за обучение и повишаване на квалификацията на служителите; планиране на ресурси за проекти от портфолио от проекти и проектни приоритети; финансови средства за данъци, мита и такси, свързани с договори за доставка на стоки и извършване на услуги в страната и страни извън Европейския съюз; планиране на ресурси за окомплектоване на формированията за оказване на помощ на населението; планиране на финансови средства за осигуряване на членски внос към бюджетите на структури, програми, инициативи и проекти на НАТО и ЕС; планиране на финансови средства за охрана на войскови и казармени райони (действащи и с отпаднала необходимост); ресурси за доброволния резерв на ВС; отбранителни ресурси за управление на значимите рискове в отбранителните програми; окомплектоване и подготовка на военните формирования, предвидени за участие в операции извън територията на страната и др.

Указанията за разходите за личен състав могат да включват: реда за планиране на разходите за личен състав, в съответствие с „Методика за изготвяне на норми и лимити за разходи на отбранителни ресурси”; планиране на финансови средства за държавното обществено осигуряване (ДОО), допълнително задължително пенсионно осигуряване (ДЗПО) и здравно осигуряване; планиране на финансови средства за облекло; реда за планиране на индексация на заплатите на личния състав (при необходимост) и изплащане на обезщетения и др.

Указанията за разходи за издръжка на военните формирования, в т.ч. и разходи за подготовка могат да включват: указания за използване на „Сборник норми и лимити за разходи на отбранителни ресурси за личен състав, въоръжение и техника”; планиране на финансови средства за медикаменти,

материали, горива, командировки, резервни части и др.; планиране на финансови средства за дейността на администрацията на МО; планиране финансови средства за формите за подготовка на военните формирования и участието в международни учения и др.

Указанията за капиталови разходи да включват: планиране на финансови средства за осигуряване изпълнението на Целите за способности, утвърдените проекти от портфолио от проекти и проектни приоритети за модернизация на МО, строителна програма и др.

Приложението с прогнозни финансови квоти по политики и отбранителни програми включва разпределение на финансовите средства по направления на разходите за всяка отбранителна политика, основна програма и програма (форма таблица с прогнозните финансови квоти по политики и отбранителни програми е посочен в приложение 2 на Ръководството).

Приложението с модел на меморандум на отбранителна програма включва: наименование на отбранителната политика; програмен екип на основната програма / програма; списък на програмите и подпрограмите в основната програма; стратегическа цел на МО; основни приоритети на МО; основни цели на отбранителните политики; главна и допълнителни (при необходимост) цели на основна програма; приоритети на основната програма; участие в изпълнението на мисиите и задачите на отбраната; планирани дейности за изпълнение на главната цел и приоритетите на основната програма; планирани крайни резултати за периода на програмиране; планирано взаимодействие; финансови средства на основната програма и тяхното разпределение по програми за периода на програмиране; разчетен ресурсен план за изпълнение на основната програма (таблицы по елементи на отбранителните способности и финансови разчети); пояснителна записка на разчетния ресурсен план; резюме на основната програма (разработването на програмен меморандум подробно е посочено в етап „Програмиране” на Ръководството).

Приложението с балансирана система от показатели за ефективност на изпълнение на отбранителните програми включва: общи показатели (показатели отчитащи приноса към НАТО и ОПСО на ЕС, показатели за резултатите от дейността на МО, управление на ресурсите за отбрана, в.т.ч. и финансовите) и показатели за основните програми. Всички показатели се посочват за първите три години от периода за програмиране (приложение 8 към Ръководството).

Ръководителите на основни програми издават свои указания за програмиране въз основа на Указанията на министъра на отбраната за програмиране, като спазват същият ред и съдържание. Указанията на ръководителите на основни програми се издават до ръководителите на

програми и включват прогнозно разпределение на ресурсите за отбрана за периода на програмиране. Ръководителите на програми издават свои указания за програмиране до ръководителите на подпрограми, програмни елементи и обособени програмни елементи, като детайлизират Указанията на министъра на отбраната за програмиране и тези на ръководителите на основни програми.

3.2.1.2. Ред за определяне на финансовите квоти на основните програми и програмите

Една от основните дейности при подготовка на Указанията на министъра на отбраната за програмиране е определяне на прогнозните финансови квоти на основните програми и програмите на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА. Прогнозните финансови квоти на основните програми и програми включват разпределение на финансовите средства от очакваните бюджети на МО за годините на периода за програмиране. Те се изготвят при отчитане на параметрите на „Програма за развитие на отбранителни способности на ВС”, „План за развитие на ВС на Р България”, Национална програма за модернизация на ВС, Тригодишна бюджетна прогноза на Министерство на финансите (МФ), приоритетни инвестиционни проекти от Портфолио от проекти на МО, подписаните договори за модернизация (инвестиционни проекти) на ВС, прогнозите за очакваното нарастване на доходите и нивото на инфлацията за периода на програмиране, предоставени от МФ.

При определянето на прогнозните финансови квоти на основните програми и програмите се използват „Методика за изготвяне на норми и лимити за разходи на отбранителни ресурси” и “Сборник норми и лимити за разходи на отбранителни ресурси за личен състав, въоръжение и техника” с актуализирани данни за първата година от периода за програмиране, статистически данни от изпълнението на бюджета за предходните три години. По този начин се постига необходимата ефективност и ефикасност при разпределението на финансовите ресурси от бюджета на МО, осигурява се реалистичност и единна база за формиране на финансовите квоти на основните програми и програмите.

От съществено значение при определянето на финансовите квотите са поставените за изпълнение и утвърдени цели и приоритети на МО и на основните програми и програмите. При определяне на финансовите квоти са използва информация от предходни години за изпълнение на програмните меморандуми и бюджета на МО, както и информация за необходимите финансови средства за участие на ВС в мисии и операции на НАТО, ЕС и ООН.

Прилагайки посочените планове, програми, сборници, методики и отчети се определят необходимите финансови средства по направления на разходите - личен състав, текуща издръжка, подготовка и капиталови разходи.

При формиране на финансовите квоти приоритетно се осигуряват:

- Дейности, свързани с издръжката на личния състав - заплати; допълнителни възнаграждения; обезщетения; пътни пари; преводни пари на военнослужещи; компенсационни суми; пари за храна и порционни пари; пари за облекло и осигуровки.

- Дейности, свързани с постоянната (задължителна) текуща издръжка на военните формирования, в т.ч. и подготовката: храна, медикаменти; постелен инвентар и облекло; вода, въглища, дърва, електро-енергия и топлоенергия; разходи за охрана; незавършени инфраструктурни обекти и обекти по преходни договори; командировки в страната и чужбина; издръжка на задгранични представителства; средства за материално подпомагане; телеграфопощенски разходи; разходи за акциденция; разходи за застраховки на личен състав, въоръжение и техника и сгради; транспортни разходи; разходи по международни договорености; членски внос и стипендии.

- Дейности, свързани с текущата издръжка за участието в операции на НАТО, ЕС и ООН („сили за развърщане”).

- Приоритетни инвестиционни проекти от Портфолио от проекти на МО и сключени договори за модернизация (инвестиционни проекти) на ВС за доставки на стоки и услуги, както и някои договори за строителство от инфраструктура на отбраната, свързани с капиталов разход.

- Дейности по осигуряване на декларираните военни формирования и способности на ВС за НАТО и ОПСО на ЕС („сили за развърщане”).

- Дейности по осигуряване на военни формирования за участие в Силите за отговор на НАТО и в бойните групи на ЕС („сили за развърщане”).

- Осигуряване на инвестиционните проекти (капиталови разходи) за участие в операции и мисии на НАТО и ЕС извън територията на страната („сили за развърщане”).

- Дейности, свързани с други разходи за текуща издръжка.

- Осигуряване на подготовката на военните формирования от „силите за отбрана” на ВС;

- Осигуряване на инвестиционните проекти, свързани с други капиталови разходи.

Всички основни програми са равнопоставени, затова се финансират по първи приоритет (разходи за личен състав), после по втори приоритет и така до достигане на размера на прогнозния бюджет на МО.

3.2.2. Етап „Програмиране”

3.2.2.1. Същност на етап „Програмиране”

За начало на етап „Програмиране” се счита въвеждането за изпълнение на „Указания на министъра на отбраната за програмиране” (със заповед на министъра на отбраната).

През този етап се извършват следните дейности: утвърждават се целите и приоритетите; разпределят се ресурсите за отбрана по политики, основни програми и програми, в т.ч. на финансовите средства по направления на разходите; определят се: прогнозните финансови параметри за периода на програмиране, необходимите отбранителни способности за изграждане/поддържане в национален и съюзнически мащаб, отговорните структури за изграждане/поддържане на способности, дейностите по управление на ресурсите за отбрана и сроковете за тяхното изпълнение, показателите за оценка на изпълнението на отбранителните програми и др.

За да бъдат изпълнени дейностите през етапа „Програмиране” е необходимо да са разработени и утвърдени:

- Отбранителни политики на МО;
- Програмна структура на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА;
- Състав, функции и задачи на „Програмен съвет към министъра на отбраната”;
- Състав на програмните екипи на отбранителните програми;
- Състав на екипите за управление на риска в отбранителните програми;
- Разпоредители с бюджети;
- Планове и програми за развитие на отбранителни способности на ВС, за модернизация и изпълнение на съюзни договорености (по елементи на отбранителни способности);
- Портфолио от инвестиционни проекти на МО;
- Вътрешноведомствени документи за мениджмънта на отбраната, включващи управление на ресурсите за отбрана и риска в отбранителните програми.

Отбранителните политики на МО се предлагат от Министерство на отбраната до Министерство на финансите. Отбранителните политики са утвърждават с Решение на МС за утвърждаване на класификацията на разходите по области на политики и бюджетни програми. След утвърждаването на отбранителните политики те стават съставна част на „Указания на министъра на отбраната по отбранителната политика”. За всяка от отбранителните политики в Указанията се определя основна цел и състав от основни програми. Отбранителните политики с главните цели и състава от основни програми

влизат в „Указания на министъра на отбраната за програмиране”. Основните цели на отбранителните политики се определят въз основа на главните цели на основните програми от състава на съответната отбранителна политика.

Програмната структура на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА се разработва с цел обхват на всички дейности, задачи, функции и структури. Програмната структура включва пет нива, както следва:

Първо ниво - Основни програми

Второ ниво - Програми

Трето ниво - Подпрограми

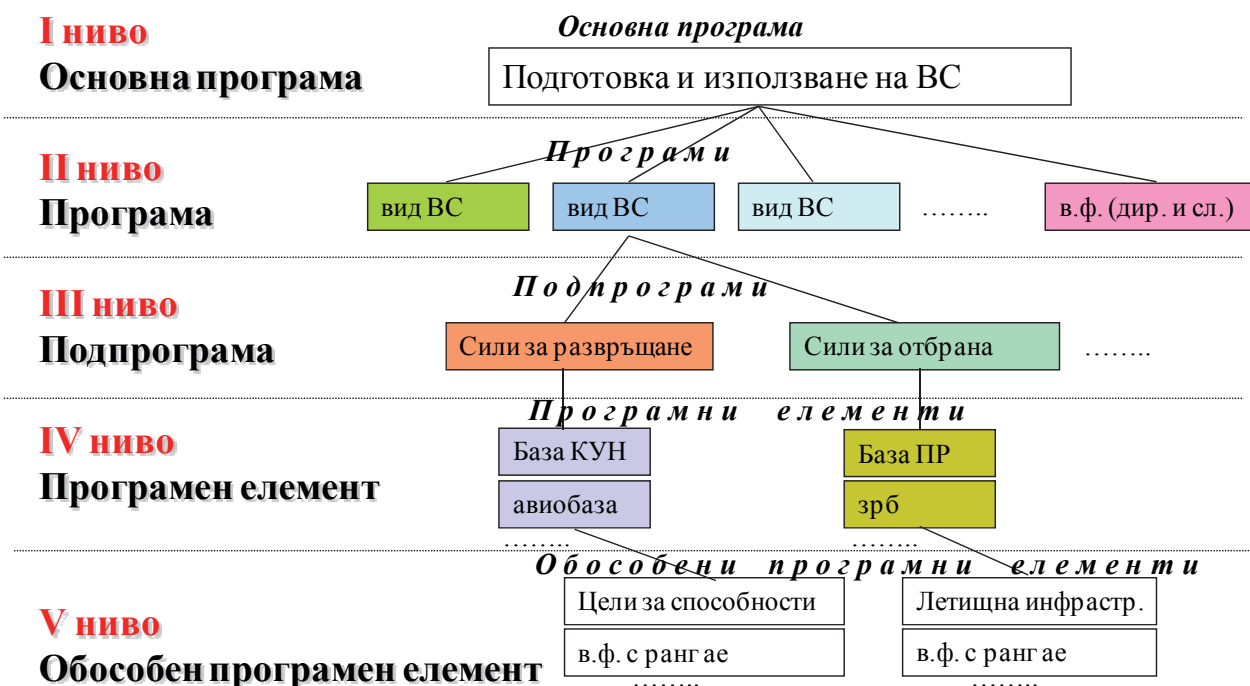
Четвърто ниво - Програмни елементи

Пето ниво - Обособени програмни елементи

Прието за общо название на всички нива от програмната структура да се използва понятието „отбранителни програми”. Отбранителната програма е съвкупност от дейности, за които е отговорен определена структура и по която се разходват ресурси от бюджета за реализиране на конкретна цел на определена политика.

Всяка от основните програми може да включва определен брой програми в зависимост от структурите, обхвата на дейностите, задачите и функциите. Всяка от програмите може да включва определен брой подпрограми, а подпрограмите могат да включват програмни елементи или обособени програмни елементи. Програмните елементи могат да включват обособени програмни елементи.

Примерна програмна структура е показана на фигура 3.

Фигура 3

За всяка основна програма се определя главна цел, допълнителни цели (при необходимост) и приоритети. Ръководителите на основни програми в указанията си за програмиране определят по предложения на ръководителите на програми главни и допълнителни цели и приоритети на програмите, включени в състава на основната програма. За подпрограмите, програмните елементи и обособените програмни елементи се определят цели и приоритети. Главните цели и целите е необходимо да бъдат изпълними, като обхващат дейностите, задачите и функциите и планираните за изпълнението им ресурси за отбрана. Целите на обособените програмни елементи, програмните елементи и подпрограмите трябва да осигуряват изпълнението на главните цели на програмите и основните програми, а от своя страна главните цели на програмите и основните програми трябва да осигуряват изпълнението на основните цели на отбранителните политики.

Програмната структура на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА за първо и второ ниво се приема на Програмен съвет към министъра на отбраната и се въвежда за изпълнение със заповед на министъра на отбраната. Програмната структура на програмите, подпрограмите и програмните елементи се утвърждава от ръководителя на съответната основна програма по предложение на ръководителите на програми.

При настъпване на структурни промени програмната структура може да се актуализира с актове на съответните ръководители.

Състав, функции и задачи на „Програмен съвет към министъра на отбраната”

Създаването на Програмен съвет към министъра на отбраната е регламентирано в Закона за отбраната и ВС на Р България. Той е постоянно действащ съвещателен орган, подпомагащ министъра на отбраната в дейността по мениджмънта на отбраната за управление на ресурсите за отбрана, включващ политика, разработване на меморандуми на отбранителните програми, програми за изграждане/поддържане на отбранителни способности, определяне на инвестиционни проекти и програми за модернизация, строителство и строителни програми за инфраструктурата, управление на риска в отбранителните програми и за отчитане на изпълнението.

Съставът на Програмния съвет към министъра на отбраната се определя със заповед на министъра на отбраната, която се актуализира в началото на всяка година при необходимост.

За определяне на функциите и задачите на Програмния съвет се разработва „Правилник за дейността на Програмния съвет към министъра на отбраната”, който се приема от Програмния съвет и се утвърждава от министъра на отбраната.

За ежегодната дейност на Програмния съвет към министъра на отбраната се разработва „План за дейността на Програмния съвет към министъра на отбраната”.

Състав на програмните екипи на отбранителните програми

За управление на ресурсите за отбрана на различните нива от програмната структура и подготовка на документите за планиране, програмиране, бюджетиране и изпълнение се определят програмни екипи. Програмните екипи се определят за всички нива от програмната структура.

Програмните екипи на отбранителните програми е необходимо да включват:

- Програмен ръководител - за програмен ръководител обикновено се определя ръководителя на съответната структура или други управленски (експертни) длъжности от състава на съответната структура;

Програмният ръководител изпълнява следните функции:

- ръководи разработването и изпълнението на средносрочния план (меморандум) на отбранителната програма;

- отговаря за разпределението на отбранителните ресурси за изпълнение на целите, приоритетите и задачите на отбранителната програма за изграждане/поддържане на отбранителни способности;

- утвърждава меморандумите на програмите от състава на основната програма (съответно подпрограмите и програмните елементи и т.н.);

- ръководи и подпомага дейността на ръководители на отбранителните програми от по-ниските нива от програмната структура;

- осигурява поддържането и съхранението на документацията на отбранителната програма;

- изпълнява указанията на по-горния ръководител от програмната структура при подготовка на анализи, оценки и отчети за хода на изпълнение на програмата;

- прави предложения за промяна на параметрите на бюджета на отбранителната програма (при необходимост);

- докладва за възникнали проблеми при изпълнението на отбранителната програма и предприема мерки за тяхното отстраняване или решаване;

- управлява дейността на екипа за управление на риска в отбранителната програма и прилага необходимите дейности за минимизиране влиянието на рисковете върху изпълнението.

- Програмен секретар - за програмен секретар обикновено се определя военнослужещ / граждански служител от структурата/структурите за която е определена отбранителната програма. За отбранителни програми с по-голям състав могат да бъдат определяни до двама програмни секретари.

Програмният секретар изпълнява следните функции:

- подпомага ръководителя на отбранителната програма за организацията и разработването на средносрочния план (меморандум);

- подпомага дейността на ръководителя при изпълнение на меморандума на отбранителната програма;

- отговаря за поддържането и съхранението на документацията на отбранителната програма.

- Финансов мениджър - за финансов мениджър обикновено се определя експерт по възможност с познание в областта на финансовото осигуряване.

Финансовият мениджър изпълнява следните функции:

- ръководи разработването на финансовите разчети от разчетния ресурсен план на меморандума на отбранителната програма;

- осъществява контрол и води отчет за изразходването на финансовите ресурси при изпълнение на меморандума на отбранителната програма;

- изготвя проект на бюджет на съответния разпоредител с бюджет в частта на отбранителната програма за представяне на ръководителя на по-горното ниво от програмната структура;

- ръководи разработването на финансовите отчети при изпълнение на отбранителната програма.

Програмните екипи на отбранителните програми на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА за първо и второ ниво от програмната структура се определят със заповедта на министъра на отбраната за въвеждане на програмната структура. Програмните екипи на останалите нива от програмната структура се утвърждават от ръководителите на основни програми по предложение на ръководителите на програми.

При настъпване на структурни промени и промени в командната структура програмните екипи може да се актуализират.

Състав на екипите за управление на риска в отбранителните програми

За управление на риска в отбранителните програми на всички нива от програмната структура и за подготовка на документите по управление на риска се определят екипи.

В Министерството на отбраната се създава Комитет за управление на риска в отбранителните програми на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА. Комитетът за управление на риска включва председател, заместник-председател, секретар, постоянен състав и разширен състав.

Екипите за управление на риска в отбранителните програми включват в състава си ръководител на екипа, секретар и членове (броят на членовете е в зависимост от състава на отбранителната програма).

Съставите на Комитета за управление на риска и екипите за управление на риска на основните програми и програмите в тях се определят със заповеди на министъра на отбраната.

Съставът на екипите за управление на риска от останалите нива на програмната структура се утвърждават от ръководителите на основни програми по предложение на ръководителите на програми.

Портфолио от инвестиционни проекти на МО

За изпълнение на отбранителните програми и Програмата за модернизация на ВС в Министерство на отбраната е прието „проектно управление” за придобиване и модернизация на въоръжение, бойна техника и екипировка. За тази цел в Министерство на отбраната се създават Консултативен съвет за проектно управление към министъра на отбраната и Борд за управление на портфолио от проекти; приемат и утвърждават Правила за дейността на Консултативния съвет; приемат Портфолио от проекти и проектни приоритети на МО. Инвестиционните проекти от Портфолио от проекти на МО са съставна част на меморандумите на основните програми и програмите. Възможно е инвестиционните проекти от Портфолио от проекти за модернизация на ВС да бъдат включени в отделна основна програма или програма.

3.2.2.2. Разработване на средносрочни планове (меморандуми) на отбранителните програми

Средносрочният план (меморандум) на отбранителна програма се разработва за шест годишен период, който включва годините на тригодишната бюджетна прогноза, определени от Министерство на финансите и още три прогнозни години. Първата година на тригодишната бюджетна прогноза се определя като „бюджетна година”. Средносрочният план (меморандум) на отбранителна програма по-долу в изложението на Ръководството ще бъде наричан общо „меморандум на отбранителна програма”, като думите „отбранителна програма” се заместват съответно с „основна програма”, „програма”, „подпрограма”, „програмен елемент” или „обособен програмен елемент”. След нивото на отбранителната програма се изписва определеното ѝ наименование (например: Меморандум на основна програма N: 2 „Способности на ВС”).

Меморандумите на отбранителните програми се разработват след получаване на „Указания на министъра на отбраната за програмиране” или указанията за програмиране на съответния ръководител от по-горното ниво от програмните екипи. Допълнително към програмните екипи е необходимо да бъдат привлечени експерти и специалисти от всички структури, области, дейности, задачи и функции включени в съответната отбранителна програма (например: експерти от логистика, доктрини, подготовка, цели за способности).

За разработване на меморандумите на отбранителните програми е необходимо да се направи оценка-анализ и да се определят:

- разчет на наличното време, като срок за разработване на меморандума;
- какво ще е влиянието на главната цел (целта) на основната програма (програма) върху изпълнението на основната цел на отбранителната политика;
- планирани амбиции в програмите и планове за развитие;
- как да се приоритизират задачите и дейностите;
- наличните ресурси за отбрана (финансови средства (квоти), личен състав, структури, въоръжение, бойна техника, екипировка, необходима подготовка на военните формирования, проекти и договори за модернизация, инфраструктурни обекти, ангажменти към съюзни договори, командване и управление, осигуряване и поддръжка, оперативна съвместимост и др.);
- мисии на ВС и произтичащи задачи от тях;
- задачи и срокове за изпълнение по години през периода на програмиране;
- отговорници за изпълнението;
- взаимодействие с други структури;
- крайни резултати за постигане за периода на програмиране;
- оценители за ефективност на изпълнението;
- подготовка за попълване на таблиците и финансовите разчети и др.

В страните от НАТО е прието в мениджмънта на отбраната и ресурсите за отбрана да се прилага метода за „планиране на отбраната, базирано на отбранителни способности”. За тази цел са разработени и утвърдени области от способности, по които е необходимо да се планират отбранителни ресурси, в т.ч. и финансовите. В НАТО са приети и утвърдени планиращи сценарии, по които страните членки планират използването на отбранителните способности и потенциала на ВС. Основно този метод се използва за определяне на „дефицита” от отбранителни способности на ВС. В следствие при планиране на ресурсите за отбрана, стремежът е този дефицит да бъде минимизиран в национален мащаб или компенсиран в съюзнически формат.

При разработване на меморандумите на отбранителните програми е необходимо планирането на ресурсите за отбрана, в т.ч. и финансовите да бъде подчинено на този метод т.е. планирането на ресурсите за отбрана да бъде насочено за поддържане или изграждане на отбранителни способности на военните формирования от ВС.

При разработване на меморандумите на отбранителните програми съществен момент се явява разпределението на финансовите ресурси в основната програма, което е необходимо да се извършва по направления на разходите за целия период на програмиране и по параграфи от Единната бюджетна класификация за първите три години от периода. При изготвяне на

финансовите разчети е необходимо да се използва „Методика за изготвяне на норми и лимити за разходи на отбранителни ресурси” и „Сборник норми и лимити за разходи на отбранителни ресурси за личен състав, въоръжение и техника” с актуални данни за съответната година.

Меморандумът на основна програма (програмата) е необходимо да включва:

- Номер и наименование на основната програма (програмата).
- Наименование на отбранителната политика, в чиито състав е основната програма (програмата).

Наименованието на отбранителната политика, в чийто състав е основната програма (програмата) е съгласно Указанията на министъра на отбраната за програмиране. В меморандума на програмата се изписва наименованието на отбранителната политика и основната програма. В меморандума на подпрограмата се изписва наименованието на основната програма и програмата. В меморандума на програмния елемент и обособения програмен елемент се изписват наименованието на програмата и на подпрограмата.

- Списък на програмния екип.

Членовете на програмните екипи са съгласно заповед на министъра на отбраната и се изписват със звания, име, фамилия, длъжност и точки за контакт. За основната програма се включва програмния екип на основната програма и програмните екипи на програмите и подпрограмите в тях. Всяко следващо ниво от програмната структура изписва членовете на програмните екипи с две нива по-надолу.

- Стратегическа цел на МО.

Стратегическата цел на МО е съгласно „Стратегия за национална сигурност на Р България”, посочена в Указанията на министъра на отбраната за програмиране.

- Основни приоритети на МО.

Основните приоритети са съгласно Указанията на министъра за отбранителната политики и Указанията на министъра на отбраната за програмиране.

- Основна цел на отбранителната политика, в чиито състав е основната програма (програмата).

Основната цел на съответната отбранителна политика е утвърдената в Указанията на министъра на отбраната за програмиране.

- Главна цел на основната програма (програмата).

Главната цел на основната програма е предложената от ръководителя на основната програма и е утвърдена в Указанията на министъра на отбраната за програмиране.

- Допълнителни цели (при необходимост).

- Приоритети на основната програма (програмата).

Приоритетите на основната програма са предложените от ръководителя на основната програма и утвърдени в Указанията на министъра на отбраната за програмиране.

- Участие в изпълнението на трите мисии на ВС и задачите произтичащи от тях.

Необходимо е да се посочат само тези задачи от мисиите на ВС, в които съответната отбранителна програма има принос или участва.

- Планирани дейности при изпълнение на главната цел и приоритетите на основната програма (програмата).

Планираните дейности и задачи в основната програма (програмата) е необходимо да бъдат в съответствие с програмите и планове за развитие на отбранителни способности на ВС и програмите за модернизация, като се изписват най-общо по години, а подробно тези задачи се планират в разчетния ресурсен план на меморандума.

- Планирани крайни резултати за периода на програмиране.

Планираните крайни резултати на отбранителната програма е необходимо да са насочени за изпълнение на главната цел и приоритетите, като съответстват на стойностите на оценителите (показателите) за ефективност на изпълнението.

- Планирано взаимодействие.

Необходимо е да бъде посочено с кои структури или други отбранителни програми се осъществява взаимодействието за изпълнение на целите, приоритетите и задачите.

- Финансови средства на основната програма (програмата) и тяхното разпределение по програми (подпрограми) за периода на програмиране.

Финансовите средства е необходимо да съответстват на определените квоти, утвърдени с Указания на министъра на отбраната за програмиране.

- Разчетен ресурсен план за изпълнение на основната програма (програмата), включващ таблици и финансови разчети.

Съдържа разчети в табличен вид на планираните ресурси за отбрана по задачи и години от периода за програмиране за изпълнение на главната цел и приоритетите в основната програма (програмата). Таблиците е необходимо да са структурирани по елементите на отбранителните способности, а част от финансовите разчети е необходимо да са структурирани по областите на отбранителни способности, като целта е да се открият приоритетните области от способности, посочени в актуалните програми и планове за развитие.

- Пояснителна записка на разчетния ресурсен план.

Попълва се при необходимост, в свободна форма, с цел даване на допълнителна информация за извършеното разпределение на ресурсите за отбрана в разчетния ресурсен план на основната програма (програмата).

След разработване на меморандума на основната програма (програмата) се подготвя „Резюме на меморандум на основна програма (програма)”, което е необходимо при провеждане на програмен преглед на отбранителните програми в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА.

Модел на меморандум на основна програма (програма) е показан в приложение 3 на Ръководството.

3.2.2.3. Организация и провеждане на Програмен преглед на отбранителните програми в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА

За установяване на нивото на изпълнение на „Указания на министъра на отбраната за програмиране” и за съгласуване на целите, приоритетите, задачите и планираните ресурси за отбрана в меморандумите на отбранителните програми е необходимо да бъдат проведени програмни прегледи. В съответствие с Указанията на министъра на отбраната за програмиране и Указанията за изпълнение на бюджетната процедура в МО за съгласуване и доуточняване на бюджетите на основните програми (програмите) и тригодишната бюджетна прогноза едновременно с програмния преглед се провежда бюджетен преглед. Редът за провеждане на бюджетния преглед ще бъде изложен в етап „Бюджетиране”.

Програмните прегледи е необходимо да се проведат на три нива:

- Първо ниво - програмен преглед в програмите, където се съгласуват целите, приоритетите, задачите и планираните ресурси за отбрана на подпрограмите, програмните елементи и обособените програмни елементи от съответната програма;

- Второ ниво - програмен преглед в основните програми, където се съгласуват главните цели, приоритетите, задачите и планираните ресурси за отбрана на програмите и подпрограмите от съответната основна програма;

- Трето ниво - програмен преглед в МО, където се съгласуват главните цели, приоритетите, задачите и планираните ресурси за отбрана на основните програми и програмите.

За организацията на програмните прегледи е необходимо съответните ръководители от програмната структура да:

- определят времето за провеждане на програмен преглед;
- разработят график за провеждане на програмен преглед;

- определят критерии за оценка на планираните ресурси за отбрана в меморандумите;
- определят екипи от експерти за оценка на планираните ресурси за отбрана в меморандумите;
- определят екип за провеждане на програмен преглед;
- определят екип за разработване на доклад за резултатите от проведения програмен преглед.

Анализът на програмираните отбранителни ресурси в меморандума на основна програма (програма) включва следните критерии за оценка:

- разпределение на финансовите средства на основната програма и програмите в нея по направления на разходите, по години за периода на програмиране и съответствието им на утвърдените финансови квоти;
- изводи за спазване на направленията за програмиране, целите и приоритетите от „Указания на министъра на отбраната за програмиране”;
- анализ и изводи за програмираните ресурси за отбрана в основната програма (програма), направени по елементите на отбранителните способности;
- изводи за възможностите на основната програма (програмата) за изпълнение на задачите и планираните крайни резултати за периода на програмиране;
- определяне на общия недостиг от финансови средства по направления на разходите и посочване на кои задачи оказва влияние този недостиг;
- възникнали проблемни въпроси, направени предложения от ръководителя на основната програма (програмата);
- общи изводи за планираните отбранителни ресурси в меморандума на основната програма (програмата), осигурява ли се изпълнението на главната цел, приоритетите и задачите и има ли предложени алтернативни решения.

Примерни критерии за анализ на програмираните отбранителни ресурси в меморандума на основна програма (програма) са посочени в приложение 4.

Програмният преглед в МО се провежда по указания на председателя на Програмния съвет (заместник-председателя) и протича в същия ред посочен по-горе.

При констатиране на определени недостатъци в изготвените меморандуми на отбранителните програми или несъответствия с Указанията на министъра на отбраната за програмиране меморандумите се връщат за преработване цялостно или за изготвяне на анекси с актуализираните данни.

Докладът за резултатите от проведения програмен преглед в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА се разработва след приключване на Програмния преглед на основата на направените анализи от експертите за всяка основна програма (програма).

Докладът се разработва от определения екип от експерти под ръководството на председателя на Програмния съвет, приема се на заседание на Програмния съвет, след което се предоставя на министъра на отбраната за запознаване. Докладът е необходимо да бъде разработен по основни програми и програми и да включва:

- състояние на основната програма (програмата) - изпълнявани главни цели (цели); осигуреност с финансови средства по години и по направления на разходите; планирани проекти за модернизация и инфраструктура;

- проблемни въпроси свързани с неосигуреността по години, направления на разходите, дейности, задачи и проекти и др.;

- направени предложения от ръководителите на основни програми (програми);

- направени общи изводи за планираните ресурси за отбрана и предложения за решаване на проблемните въпроси.

3.2.2.4. Разработване на „Меморандум на програмните решения”

Меморандумът на програмните решения (МПР) е финалният документ разработен в етап „Програмиране”, който утвърждава средносрочните планове (меморандуми) на основните програми (програмите). МПР представлява утвърдено от министъра на отбраната решение за управление на ресурсите за отбрана за шестгодишен период в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА.

Меморандумът на програмите решения представлява съгласуван по отбранителни политики и програми, цели, приоритети, мисии, задачи, бюджети, проекти, договори, съюзни и национални отговорности, време, планирани крайни задачи и отговорници план за шестгодишен период. МПР е необходимо да бъде в съответствие с разработените програми и планове за развитие на отбранителни способности от военните формирования и националните програми за превъоръжаване и модернизация на ВС.

Меморандумът на програмните решения е необходимо да включва:

- Наименование на определената функция в Закона за държавния бюджет (функция „Отбрана”);

- Списък на отбранителните политики и основни програми.

Отбранителните политики и основните програми се изписват съгласно Указанията на министъра на отбраната за програмиране и заповед на министъра на отбраната за определяне на програмната структура.

- Допускания при разработване на МПР.

- Цели и приоритети за програмиране - включва стратегическа цел на отбранителната политика, основни цели на отбранителните политики и основни приоритети на МО.

- Разпределение на финансовите ресурси (бюджет на МО) през периода на програмиране - разпределение по отбранителни политики и направления на разходите, процентно съотношение на бюджета на МО спрямо Брутният вътрешен продукт (БВП) и процентно разпределение на направленията на разходите спрямо бюджета на МО.

- Програмни решения по основни програми - за всяка основна програма се утвърждава: главна цел, приоритети, окомплектоване с личен състав, разпределение на финансовите средства по програми и направления на разходите, показатели за ефективност за изпълнение, съюзни и национални отговорности, планирани форми за подготовка, разпределение на финансовите средства по направления на разходите и по параграфи от ЕБК, планирани проекти и договори, планирани позиции за включване в материалния план и плана за строителство и строителни услуги, планирани дейности за изпълнение за периода за програмиране, крайни резултати за постигане и др.

- Изводи и препоръки за работа.

- Приложения - показатели (оценители) за изпълнение на отбранителните програми; планирани ресурси за изпълнение на съюзни и национални ангажименти (цели за способности, планирано участие в операции и др.); планирани ресурси и форми за подготовка на военните формирования; разпределение на финансовите средства по параграфи от Единната бюджетна класификация; планирани проекти и договори за модернизация; предложения за включване в материалния план и плана за строителство и строителни услуги; списък на регистрационните номера на меморандумите на основните програми (програмите).

Меморандумът на програмните решения може да включва и други раздели в зависимост от изискванията на ръководството на Министерство на отбраната и нормативната база.

След приемане на Закона за държавния бюджет Меморандумът на програмните решения може да се актуализира в съответствие на актуализацията на меморандумите на отбранителните програми.

На основата на Меморандума на програмните решения в МО се изготвя Тригодишна бюджетна прогноза на МО, която се изпраща в Министерство на финансите. МПР се внася за разглеждане и приемане на заседание на Програмния съвет и след приемане се утвърждава от министъра на отбраната. Един екземпляр от Меморандума на програмните решения се изпраща в Министерство на финансите към приложение на Тригодишната бюджетна прогноза на МО.

Примерна структура на Меморандум на програмните решения е посочена в приложение 5.

Едновременно с разработването на меморандумите на отбранителните програми и Меморандума на програмните решения се стартира процеса по управление на риска в отбранителните програми на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА. Планирането на ресурсите за отбрана се извършва паралелно с идентифицирането и в последствие управлението на рисковете, които могат да окажат влияние върху изпълнението на целите, приоритетите и задачите на отбранителната програма.

Управлението на риска в отбранителните програми се извършва в съответствие със „Стратегия за управление на риска в отбранителните програми на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА”, а документите, които се разработват са в съответствие с „Методическо пособие за разработване на документи по управление на риска в отбранителните програми на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА”.

3.2.3. Етап „Бюджетиране”

Етапът „Бюджетиране” от една страна е част от ИСУРО, а от друга страна е съставна част на системата за финансов мениджмънт в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА. Функционирането на системата за финансов мениджмънт се регламентира с акт на министъра на отбраната.

3.2.3.1. Определяне на разпоредителите с бюджет

В съответствие със Закона за публичните финанси, министърът на отбраната е първостепенен разпоредител с бюджет. Разпоредителите с бюджети от по-ниска степен се определят от министъра на финансите, по предложения от ръководителите на държавните органи. Второстепенните разпоредители с бюджет от Министерството на отбраната се определят с акт на Министерския съвет по предложение на първостепенния разпоредител с бюджет съгласувано с министъра на финансите, освен ако в закон е определено друго. Разпоредителите с бюджет от по-ниска степен се определят със заповед на министъра на отбраната, за което се уведомява писмено министърът на финансите. Разпоредители с бюджет от по-ниска степен са тези, чиито бюджети се включват в бюджета на съответния разпоредител с бюджет от по-висока степен.

Разходите по бюджета на Министерството на отбраната се извършват самостоятелно от второстепенните разпоредители с бюджет, в т.ч. от подчинените им разпоредители с бюджет от по-ниска степен, и централно чрез системата СЕБРА. Средствата по бюджетните, извънбюджетните, депозитните сметки и сметките за чужди средства в левове и във валута на Министерството

на отбраната се организират и обслужват в единна система за набиране, съхраняване, разплащане и отчитане (Единна сметка). В системата СЕБРА са включват второстепенните разпоредители с бюджети и подчинените им структури, които имат самостоятелни финансови органи и са осигурени с кодове и наименования на банковите сметки в обслужващите ги търговски банки.

Управлението на финансовите ресурси в МО се осъществява на три нива, което включва:

- Първо ниво - министърът на отбраната като първостепенен разпоредител с бюджет. Дирекция „Планиране, програмиране и бюджет” и Дирекция „Финанси” от администрацията на МО осигуряват функциите на министъра на отбраната като първостепенен разпоредител с бюджет.

- Второ ниво - ръководителите на структури от МО и ВС, като второстепенни разпоредители с бюджети към министъра на отбраната.

- Трето ниво - ръководителите на военни формирования и структури, като разпоредители с бюджетни кредити от по-ниска степен.

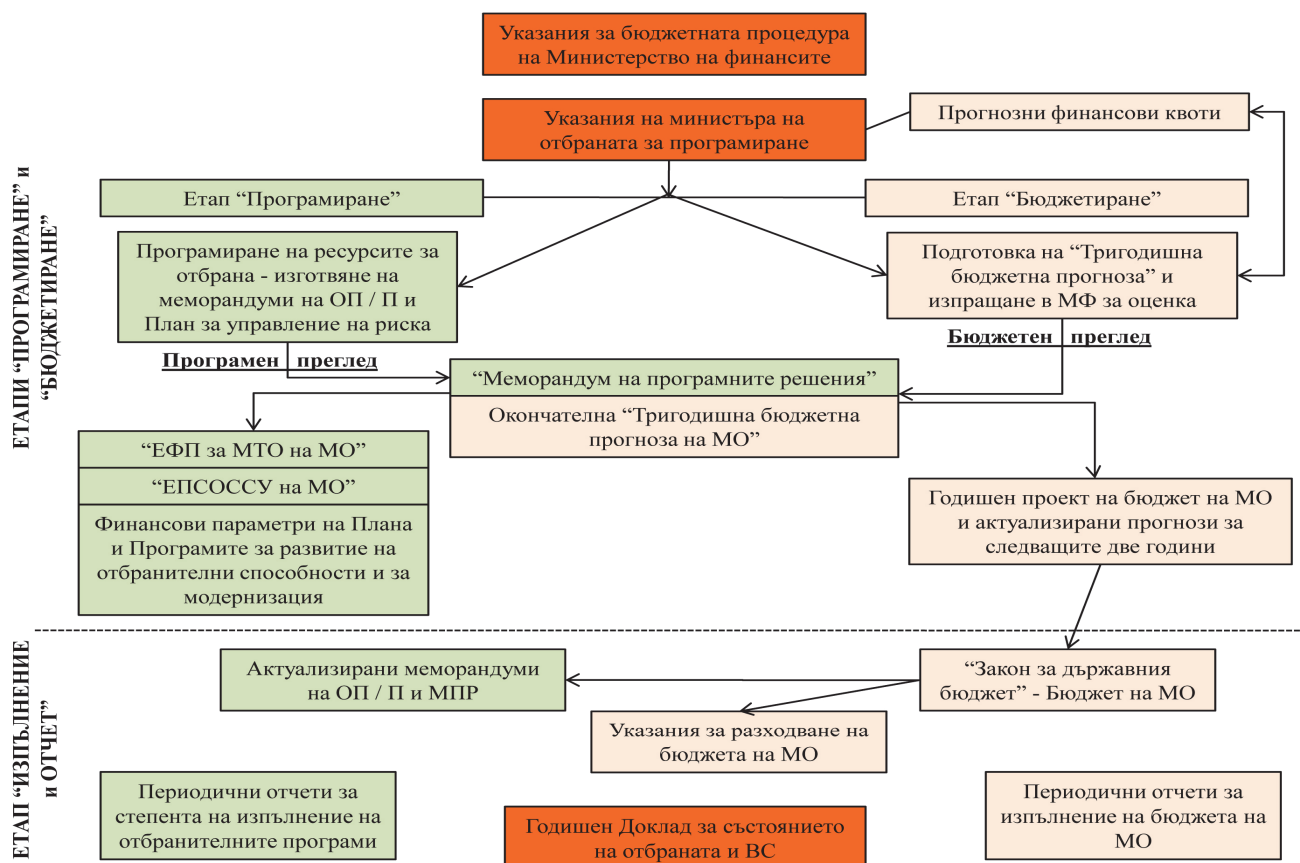
3.2.3.2. Същност на етап „Бюджетиране”

Етапът „Бюджетиране” на ИСУРО включва:

- планиране на Средносрочна бюджетна прогноза на МО за тригодишен период и формиране на проект на бюджет на МО за първата година от Средносрочната бюджетна прогноза за тригодишен период;

- управление и разпределение на Бюджета на Министерство на отбраната.

Основните дейности на етапа „Бюджетиране” и взаимовръзките с дейностите в етап „Програмиране” са показани на фигура 4.

Фигура 4

Планиране на Средносрочната бюджетна прогноза на МО за тригодишен период и формиране на проект на бюджет на МО за първата година от Средносрочната бюджетна прогноза за тригодишен период включва:

- разработване на проект на бюджет за първата година;
- разработване на актуализирани прогнози за следващите две години.

През този етап се разработва проект на бюджет на МО, който се формира на базата на утвърдените ресурси за отбрана в меморандумите на отбранителните програми и Меморандума на програмните решения. Проектът на бюджет на МО се разработва в програмен формат и се ориентира към постигане на определени резултати в съответствие с „Решение на Министерски съвет за бюджетната процедура и график за бюджетната процедура за съответната година”. Министерство на финансите извършва предварителна оценка на основните макроикономически показатели за предстоящия тригодишен период и подготвя Указания до първостепенните разпоредители с бюджет за подготовка на бюджетните прогнози по график. В Указанията до първостепенните разпоредители с бюджет въз основа на оценените макроикономически показатели се правят основни допускания в средносрочен аспект и се определят основните насоки за разработване на тригодишната бюджетна прогноза по отбранителни политики и отбранителни програми за три години. В графика са включени дейностите и сроковете за разработване и

представяне в МФ на тригодишните бюджетни прогнози за съответния тригодишен период по политики и програми.

За конкретизиране изпълнението на бюджетната процедура в МО, определяне на основните принципи, програмни цели и приоритети и организиране работата на всички нива за разработване на бюджетната прогноза за тригодишен период, в т.ч. и проект на бюджет на МО за първата година се изготвят „Указания за изпълнение на бюджетната процедура”, които се утвърждават от министъра на отбраната. Дейностите, сроковете и изпълнителите се включват в График за основните дейности в МО за периода на програмиране (приложение 1).

Разработване на Средносрочна бюджетна прогноза на МО за тригодишен период

В Министерство на отбраната се изготвя „Средносрочна бюджетна прогноза на МО за тригодишен период”, в съответствие с изискванията на МФ по предоставените унифицирани макети и форми на доклади. Докладът и всички документи за подготовката на Тригодишната бюджетна прогноза се изготвят в съответствие с Указанията на министъра на отбраната за програмиране за шестгодишен период. Тригодишната бюджетна прогноза се изпраща в МФ за съгласуване.

Държавните органи разработват и представят в МФ своите „Средносрочни бюджетни прогнози за тригодишен период” за съгласуване. Министерство на финансите анализира, оценява и съгласува бюджетните прогнози на държавните органи и разработва проект на решение за одобряване на средносрочната бюджетна прогноза за тригодишния период, което се приема от Министерския съвет. Същевременно Министерски съвет разработва по предложение на държавните органи „Списък с нови инвестиционни проекти”, за които се изисква споразумение за външни или вътрешни заеми и се предлага издаване на държавна гаранция. Списъкът с проектите се одобрява от Министерски съвет.

В изпълнение на Решение на Министерски съвет за одобряване на средносрочната бюджетна прогноза за тригодишния период, Министерство на отбраната разработва окончателна „Средносрочна бюджетна прогноза на МО за тригодишен период” която се изпраща в Министерство на финансите. В този период в МО се извършват заключителните дейности от етап „Програмиране” и се разработва „Меморандум на програмните решения”, който по решение на министъра на отбраната може да бъде изпратен в Министерство на финансите с окончателната „Средносрочна бюджетна прогноза на МО за тригодишен период”. Едновременно с програмния преглед на отбранителните програми в МО се провежда и Бюджетен преглед. На Бюджетният преглед се анализира

съответствието на планираните финансови средства от отбранителните програми с утвърдените финансови квоти в Указанията на министъра на отбраната за програмиране. Проблемните въпроси по осигуряване с финансови средства се отразяват в „Доклад за резултатите от проведен програмен преглед в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА”.

Формиране на проект на бюджет за първата година

След приемане на окончателните Тригодишни бюджетни прогнози на държавните органи Министерство на финансите издава Указания със срокове за подготовка и представяне на проектите на бюджети за първата година от бюджетните прогнози и актуализиране на другите две години. В изпълнение на тези указания в Министерството на отбраната се разработва проект на бюджет на МО за първата година и актуализирани разчети за втората и третата година на Средносрочната бюджетна прогноза на МО за тригодишен период по политики, основни програми/програми, функции, дейности и по параграфи от Единната бюджетна класификация. Срокът за разработване се определя с решение на МС за бюджетната процедура. На основата на изпратените проекти на бюджети на държавните органи в Министерство на финансите се правят оценки на проектите, изготвят се законопроекти за изменение и допълнение на данъчните закони, оценяват се макроикономическите показатели за тригодишен период и се изготвя законопроект на държавния бюджет за първата година на периода. МФ провежда консултации и съгласува проектът на бюджет с първостепенните разпоредители с бюджет. При необходимост се подписва споразумение за одобрените основни параметри за разходи и наличието на несъгласие по някои от тях. Министерство на отбраната извършва актуализация на проекта на бюджет на МО (при необходимост).

Законът за държавния бюджет на Р България и Постановление на Министерски съвет за неговото изпълнение (в т.ч. бюджетът на МО) окончателно се приемат от Народното събрание, обнародват се в Държавен вестник и пакетът от документи се публикува на интернет страницата на Министерски съвет. След приемането на Закона за държавния бюджет се изготвя доклад за окончателно разпределение на бюджета на МО по политики, основни програми/програми, второстепенни разпоредители с бюджет, по параграфи от Единната бюджетна класификация, функции и дейности, който се утвърждава от министъра на отбраната. Изготвят се годишни бюджети на второстепенните разпоредители с бюджет и отбранителните програми.

Програмните екипи на основните програми/програми и второстепенните разпоредители с бюджети разработват проект на финансов план за материално-техническо осигуряване и проект на поименен списък на обектите за

строителство и строителни услуги по заявки от подчинените им структури, в съответствие с утвърдените програмни меморандуми и бюджети.

Единният финансов план за МТО на Министерство на отбраната се разработва от дирекция „Планиране, програмиране и бюджет” на основата на проектите на планове за материално-техническо осигуряване на основните програми/програми и второстепенните разпоредители с бюджети. Единният финансов план за МТО се внася за разглеждане в Програмен съвет, след което се утвърждава от министъра на отбраната. При разработването на Единния финансов план за МТО на МО се спазват сроковете, процедурите и вътрешните правила, обявени с ежегодни заповеди на министъра на отбраната.

Единният поименен списък на обектите за строителство и строителни услуги в МО се разработва от дирекция „Инфраструктура на отбраната” по вътрешни правила, срокове и процедури, утвърдени от министъра на отбраната.

След утвърждаване на годишните бюджети, програмните екипи на основните програми /програми и второстепенните разпоредители с бюджет разпределят утвърдените им финансови средства по структури, ЕБК, програми и подпрограми, функции и дейности и утвърждават годишните бюджети на подчинените им структури или военни формирования (разпоредители с бюджет от по-ниска степен). На базата на утвърдените годишни бюджети, програмните екипи актуализират програмните меморандуми и разчетните ресурсни планове към тях.

Управлението и разпределението на бюджета на МО ще бъде посочено в етап „Изпълнение и отчет” паралелно с изпълнение и отчет на отбранителните програми.

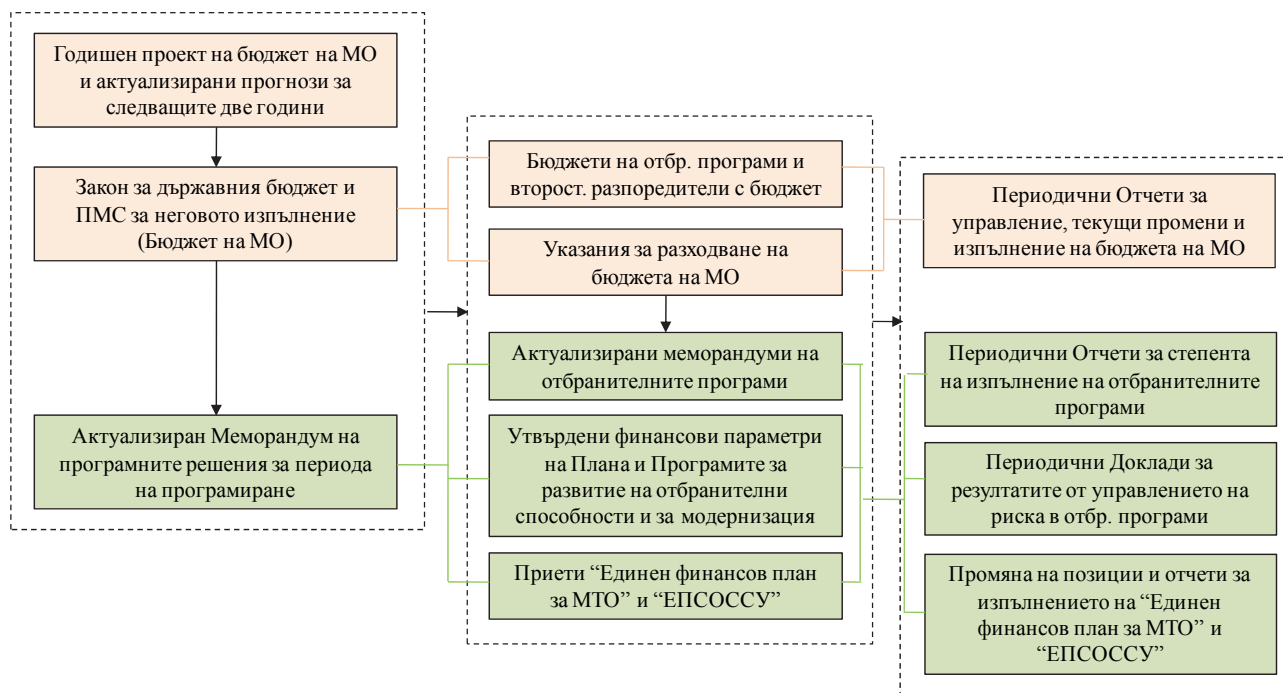
3.2.4. Етап „Изпълнение и отчет”

3.2.4.1. Същност на етап „Изпълнение и отчет”

Етап „Изпълнение и отчет” включва:

- Изпълнение на средносрочните планове (меморандумите) на отбранителните програми за първата година от периода на програмиране (бюджетна);
- Управление и изпълнение на бюджета на МО и бюджетите на отбранителните програми и второстепенните разпоредители с бюджет;
- Периодични отчети за изпълнението на средносрочните планове (меморандумите) и бюджетите на отбранителните програми и второстепенните разпоредители с бюджет;
- Разработване на „Доклад за състоянието на отбраната и ВС” и внасяне за приемане в Народното събрание.

Основните дейности през етапа „Изпълнение и отчет“ са показани на фигура 5.

Фигура 5

3.2.4.2. Изпълнение на меморандумите на отбранителните програми за първата година, управление и изпълнение на бюджета на МО

Изпълнението на меморандумите на отбранителните програми и бюджета на МО и второстепенните разпоредители с бюджети стартира с началото на календарната година. За начало се счита влизането в сила на Закона за държавния бюджет на Р България (ЗДБ) и Постановлението на МС за неговото изпълнение за първата година от периода на програмиране в МО.

Управлението и изпълнението на бюджета на МО включва:

- Изготвяне на Указания по разходване на бюджета на МО;
- Непрекъснато наблюдение на изпълнението на бюджета на МО по определени критерии;
- Анализ на информацията за състояние на месечните лимити и вземане на решение за отказ или изпълнение на заявките за плащане;
- Контрол за спазване на утвърдените лимити на всички нива от програмната структура на МО;
- Преглед на предложенията за доставки по критерии - одобрен лимит в съответствие с ЕФП за МТО и ЕПСОССУ и целесъобразност;
- Непрекъснато наблюдение на финансовите параметри на доставките;

- Извличане информация от всички нива от информационната система, с цел получаване на пълна и актуална картина на бюджетите, лимитите, договорите, плащанията;

- Анализ в тенденциите в изпълнението на бюджета във времето от гледна точка предприемане на коригиращи действие;

- Отново предприемане на коригиращи действия при необходимост;

- Изготвяне на различни видове анализи, справки и разчети;

- Корекции в бюджета по политики и отбранителни програми по реда за ЗПФ;

- Управление и контрол на бюджетните приходи.

С влизането в сила на Постановление на МС за изпълнение на ЗДБ в Министерство на отбраната се прилагат всички разпоредби в него и се прави анализ на настъпилите изменения (ограничения). В следствие на анализа се извършват корекции в бюджетите на отбранителните програми и второстепенните разпоредители с бюджети. След извършените корекции се изготвя актуализиран бюджет на МО по политики, отбранителни програми, направления на разходите и по параграфи от Единната бюджетна класификация, който се утвърждава от министъра на отбраната и се изпраща за окончателно съгласуване в Министерство на финансите.

Утвърдените и съгласувани коригирани бюджети на отбранителните програми и второстепенните разпоредители с бюджет се изпращат на отбранителните програми и второстепенни разпоредители с бюджет, като се определя срок за извършване на актуализация на програмните им меморандуми и разчетените ресурсни планове в тях.

Дирекция „Планиране, програмиране и бюджет” извършва преглед на актуализираните меморандуми на отбранителните програми и подготвя „Доклад за резултатите от прегледа на актуализираните меморандуми на основните програми в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА, в съответствие с утвърдения от министъра на отбраната бюджет на МО за __ г.”. На основата на извършения преглед на актуализираните меморандуми на отбранителните програми се извършва и актуализация на „Меморандум на програмните решения за периода ____” (ако се налага промяна в целите, приоритетите и задачите на политиките и отбранителните програми). Докладът за резултатите от прегледа на актуализираните меморандуми на основните програми се внася за разглеждане и приемане в Програмен съвет, след което се представя на министъра на отбраната за утвърждаване.

За изпълнение на бюджета на МО се разработват „Указания за разходването на бюджета на МО за ____ г.". Указанията се утвърждават от министъра на отбраната и се въвеждат за изпълнение с негова заповед.

Указанията за разходването на бюджета на МО могат да включват:

- Общи положения - определят се разходите на МО по направления на разходите (приходи, субсидии от ДБ, задължения по финансов лизинг и търговски кредит, трансфери за ВВУ, текущи разходи, капиталови разходи, разпределение на трансфера по функция „Образование”, бюджетно салдо); разпределение на бюджета на МО по отбранителни политики, основни програми, по ведомствени и администрирани разходи; пояснителни разпоредби и др.;

- Приходи - обща стойност на приходите и пояснителни разпоредби за изпълнението им;

- Изпълнение на бюджета - пояснителни разпоредби и срокове за изпълнение на бюджета; разходи за съвместни операции и международни учения на ВС, за мисии и представителства в чужбина; специфични разходи, извършвани от някои второстепенни разпоредители с бюджет; разходи за персонал; издръжка; капиталови разходи;

- Плащания по Единния финансов план за МТО и ЕПСОССУ - пояснителни разпоредби за централни плащания по Единния финансов план за МТО, по ЕПСОССУ и други средства;

- Ред за извършване на корекции по бюджета и изготвяне на коригиран бюджет на МО - включва пояснителни разпоредби;

- Обхват и изпълнение на системата на единната сметка в МО - включва обхват на системата и видове сметки, извършване на плащания, отчитане на приходите и разходите и данъчно облагане;

- Заключителни разпоредби;

- Приложения.

Указанията за разходване на бюджета могат да включват и допълнителни раздели в зависимост от годишните указанията на Министерство на финансите.

Управлението и изпълнението на меморандумите на отбранителните програми и бюджетите на второстепенните разпоредители с бюджет се извършва непрекъснато при спазване на следните принципи:

- Използване на система за оценка и отчитане на изразходваните отбранителни ресурси, в т.ч. и финансови по отбранителни програми и второстепенни разпоредители с бюджет;

- Изразходване на отбранителните ресурси за постигане на програмните цели и за изграждане/поддържане на отбранителни способности;

- Периодично отчитане на изпълнението на меморандумите на отбранителните програми и бюджетите на второстепенните разпоредители с бюджет;

- Осъществяване на постоянен, текущ и последващ контрол на изпълнението;

- Прилагане на гъвкавост при решаване на внезапно възникнали задачи по управление на ресурсите за отбрана и изпълнение на меморандумите на отбранителните програми;

- Прилагане на превантивни дейности за недопускане на пропуски и бързо пренасочване на отбранителни ресурси от неизпълнени задачи към наложащи такива;

- Твърдо и непрекъснато управление на риска в отбранителните програми.

Управлението и изпълнението на меморандумите на отбранителните програми и бюджетите на разпоредителите с бюджет се осъществява от:

- Програмен съвет към министъра на отбраната - за основните програми и програмите.

Съгласно Плана за дейността на Програмния съвет към министъра на отбраната ежесечно се провеждат заседания, на които се разглеждат и приемат: докладни записки от ръководителите на основни програми за преразпределение на ресурсите за отбрана при изпълнение на меморандумите; изменения на параметрите и позициите от Единия финансов план за МТО и ЕПСОССУ; пренасочване на ресурси при нововъзникнали дейности и задачи; ежесечна информация за резултатите от управление на значимите рискове в отбранителните програми; приемане на действия за недопускане или забавяне изпълнението на меморандумите; ежесечно разпределение на разходите от финансови средства по бюджета на МО и др.

Предложенията за преразпределяне на ресурсите за отбрана, в т.ч. и финансовите от едно направление на разходите в друго направление в отбранителните политики или между основни програми се внасят в Програмен съвет към министъра на отбраната, приемат се от съвета и се утвърждават от министъра на отбраната. За тези предложения за преразпределение на ресурси за отбрана се изготвят доклади до Министерство на финансите за извършване на корекция по бюджета на МО. За предложенията за преразпределяне на ресурсите за отбрана, в т.ч. и финансови по параграфи от Единната бюджетна класификация в едно направление на разходите между основни програми се изготвят доклади от ръководителя на основната програма, приемат се от Програмен съвет и се утвърждават от министъра на отбраната.

- Ръководители на основни програми - за програми и подпрограми.

Осъществяват непрекъснат контрол за изпълнението на меморандумите на отбранителните програми и бюджетите на разпоредителите с бюджет в рамките на своите правомощия.

- Ръководителите на програми - за подпрограми, програмни елементи и обособени програмни елементи.

3.2.4.3. Периодични отчети за изпълнение на средносрочните планове (меморандумите на отбранителните програми) и бюджетите на второстепенните разпоредители с бюджет

За отчитане на изпълнението на средносрочните планове (меморандумите на отбранителните програми) и бюджетите на второстепенните разпоредители с бюджет в МО се създава организация, която включва:

- Разработване и приемане на форми за отчетни документи (периодични отчети);

- Определяне на отговорници, отговорни структури от МО и срокове за разработване на отчетите.

В Министерство на отбраната е необходимо да се разработят следните отчетни документи:

- Ежемесечен отчет за касовото изпълнение на бюджета и извънбюджетните сметки/фондове;

- Ежемесечен отчет за реализираните приходи и извършените разходи за периода;

- Тримесечна информация за разходите на МО по отбранителни програми за _____ месечие на _____ година;

- Отчет за степента на изпълнение на политиките и отбранителните програми в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА за първото шестмесечие на _____ г.;

- Отчет за степента на изпълнение на политиките и отбранителните програми в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА за _____ г. ;

- Друга отчетна информация.

В основните програми и програмите на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА е необходимо да се разработят следните отчетни документи:

- Тримесечна информация за разходите по бюджета на основна програма/програма за _____ месечие на _____ година;

- Отчет за степента на изпълнение на основна програма/програма „_____” за _____ г. за първото шестмесечие на _____ г.

- Отчет за степента на изпълнение на основна програма/програма „_____” за _____ г.

Тримесечна информация за разходите по бюджета на МО по основни отбранителни програми за _____ месечие на _____ година се разработва от дирекция „Планиране, програмиране и бюджет“ за всяко тримесечие от първата (бюджетна) година на периода за програмиране. За второто и четвъртото тримесечие на годината, информацията за разходите по бюджета се включва в „Отчет за степента на изпълнение на политиките и отбранителните програми в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА“. Дирекция „Планиране, програмиране и бюджет“ обобщава представените тримесечни информации на основните програми/програми и второстепенните разпоредители с бюджет. Министърът на отбраната утвърждава тримесечната информация за разходите по бюджета на МО, след което информацията се изпраща в МФ, съобразно определения срок.

За разработване на Тримесечната информация за разходите по бюджета на МО се подготвят „Указания на постоянния секретар на отбраната“, които съдържат:

- пояснителни разпоредби до ръководителите на основни програми/програми и второстепенни разпоредители с бюджет за реда и сроковете за разработване и представяне на информацията;

- таблични форми, съгласно указанията на Министерство на финансите. Табличните форми за МО и основните програми/програмите са посочени в приложение 6.

Отчет за степента на изпълнение на политиките и отбранителните програми в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА се разработва от дирекция „Планиране, програмиране и бюджет“ за първото шестмесечие и за първата година (бюджетна) на периода за програмиране. Структурата и формата на двата отчета е еднотипна. Дирекция „Планиране, програмиране и бюджет“ обобщава представените отчети за степента на изпълнение на основните програми и програми. Шестмесечният и годишният отчети се внасят за разглеждане в Програмен съвет към министъра на отбраната и се предлагат на министъра на отбраната за информация. По един екземпляр от годишния отчет за степента на изпълнение на политиките и отбранителните програми в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА се изпраща в Народното събрание, в Министерския съвет и в Сметната палата. Ресорната комисия на Народното събрание изслушва министъра на отбраната и обсъжда представения отчет.

За разработване на отчети за степента на изпълнение на политиките и отбранителните програми в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА (за първото шестмесечие и за годината) се подготвят „Указания на постоянния секретар на отбраната“, които съдържат:

- пояснителни разпоредби до ръководителите на основни програми/програми, второстепенните разпоредители с бюджет и ръководители на административни звена за реда и сроковете за разработване и представяне на отчетите;

- структура на отчетите с таблични форми, съгласно указанията на постоянния секретар на отбраната. Структурата и табличните форми на отчетите за МО и основните програми/програмите са посочени в приложение 7. В шестмесечния и годишния отчети на МО, основните програми / програмите и второстепенните разпоредители с бюджет се включват табличните форми на Тримесечната информация за разходите по бюджета на МО за второ и четвърто тримесечие.

За отчитане управлението на значимите рискове при изпълнение на меморандумите на отбранителните програми на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА се подготвят и приемат периодични доклади в съответствие със „Стратегия за управление на риска в отбранителните програми на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА”.

3.2.4.4. Доклад за състоянието на отбраната и Въоръжените сили

Докладът за състоянието на отбраната и Въоръжените сили на Р България се разработва ежегодно в Министерство на отбраната на основание на Закона за отбраната и Въоръжените сили на Р България. Докладът се приема с Решение на Министерски съвет на Р България и се внася в Народното събрание. Чрез Доклада МС информира Народното събрание и обществото за изпълнението на политиката на правителството в областта на отбраната през изтеклата година. Докладът съдържа отчет за изпълнение на направленията, стратегическата цел на отбранителната политика, основните цели на отбранителните политики, целите, приоритети, мисиите и задачи на ВС, постигнатите резултати за изграждане/поддържане на отбранителни способности от военните формирования и структурите, изразходваните ресурси за отбрана, изводи и направления за съсредоточаване на усилията.

3.3. Организацията, отговорностите, сроковете по изпълнение в настоящото Ръководство са задължителни за всички структури в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА. Структурата и формата на документите на основните програми и програми, неуточнени в Ръководството, да се разработват в съответствие със структурата и формата на документите, разработвани в МО.

Списък на използвани съкращения в Ръководството

Съкращения	Същност
НС	Народно събрание на Р България
МС	Министерски съвет
МО	Министерство на отбраната
МФ	Министерство на финансите
ВС	Въоръжени сили
БА	Българска армия
Видове ВС	Видове Въоръжени сили
ЗПФ	Закон за публичните финанси
ЗДБ	Закон за държания бюджет на Р България
ЗОВСРБ	Закон за отбраната и въоръжените сили на Р България
ИСУРО	Интегрирана система за управление на ресурсите за отбрана
ПМС	Постановление на Министерски съвет
РМС	Решение на Министерски съвет
НАТО	Организация на Северноатлантическия договор
ЕС	Европейски съюз
ООН	Организация на обединените нации
ОССЕ	Организация за сигурност и сътрудничество в Европа
ОПСО на ЕС	Обща политика за сигурност и отбрана на Европейския съюз
Разходи ЛС	Разходи за личен състав
ТИ	Разходи за текуща издръжка
КР	Капиталови разходи
Т	Таблица
ФР	Финансов разчет
МПР	Меморандум на програмните решения
БВП	Брутен вътрешен продукт
ЕБК	Единна бюджетна класификация
СЕБРА	Системата за електронни бюджетни разплащания
ДОО	Държавно обществено осигуряване
ДЗПО	Допълнително, задължително пенсионно осигуряване
ЕФП за МТО	Единен финансов план за материално-техническо осигуряване
ЕПСОССУ	Единен поименен списък на обектите за строителство и строителни услуги
ЦС	Цели за способности
NRF	Сили за отговор на НАТО
FMF	Програма на САЩ за чуждестранно военно финансиране
NSIP	Програма на НАТО за инвестиции в областта на сигурността

**График за основните дейности на процеса на планиране, програмиране,
бюджетиране, изпълнение и отчет
(пример)**

№	ДЕЙНОСТИ	СРОК
1.	Отчет за изпълнение на бюджета на МО - за предходната година	до __ януари
2.	Отчет за степента на изпълнение на утвърдените политики и отбранителни програми на МО - за четвъртото тримесечие на предходната година	до __ януари
3.	Отчет за степента на изпълнение на утвърдените политики и отбранителни програми на МО - за предходната година	__ февруари
4.	Годишен Доклад за състоянието на отбраната и ВС	__ март
5.	Актуализирани меморандуми на отбранителните програми и Меморандум на програмните решения	__ март
6.	Разработване и утвърждаване на „Бюджетни указания за разходване на бюджета на МО за __ г.”.	__ март
7.	Подготовка на „Указания на министъра на отбраната за програмиране за периода _____” и заповед на министъра на отбраната за въвеждане за изпълнение.	__ април
8.	Разработване и изпращане на програмните меморандуми на основните програми с приложените към тях меморандуми на програмите в дирекция “Планиране, програмиране и бюджет”.	__ май
9.	Изпращане на информация от второстепенните разпоредители с бюджет по отбранителни програми за целите на изготвяне на тригодишна бюджетна прогноза на МО за периода _____ г. в дирекция “Планиране, програмиране и бюджет”.	__ май
10.	Извършване на анализ на разработените меморандуми на основните програми/програми от експерти в дирекция “Планиране, програмиране и бюджет”.	__ - __ юни
11.	Провеждане на програмен преглед на отбранителните програми и бюджетен прегледи на бюджетите на разпоредителите с бюджет.	__ - __ юни
12.	Изготвяне на Доклад за резултатите от проведен програмен преглед в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА.	до __ юни
13.	Разработване на „Меморандум на програмните решения _____ г.” и „Тригодишна бюджетна прогноза на МО за периода _____ г.”.	до __ юни
14.	Приемане на Меморандум на програмните решения _____ г. и Тригодишна бюджетна прогноза на МО за периода _____ г. на заседание на Програмен съвет.	до __ юни
15.	Изпращане на Тригодишната бюджетна прогноза на МО за периода _____ г. и Меморандума на програмните решения _____ г. (при решение на министъра на отбраната) в Министерство на финансите.	до __ юли
16.	Разработване и представяне в дирекция „Планиране, програмиране и	до __ август

№	ДЕЙНОСТИ	СРОК
	бюджет” на Планове за управление на риска за ____ г. за всяка основна програма.	
17.	Отчет за степента на изпълнение на утвърдените политики и отбранителни програми на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА - на всяко тримесечие на годината	всяко тримесечие
18.	Отчет за степента на изпълнение на утвърдените политики и отбранителни програми на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА - за първото полугодие	__ август
19.	Разработване на План за управление на риска на основните програми на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА за ____ г.	до __ октомври
20.	Разработване и представяне в Министерство на финансите проект на Бюджет на МО за ____ г., включително и актуализирани разчети за ____ г. и ____ г.	__ септември
21.	Провеждане на консултации за проекта на бюджет на МО	__ септември
22.
23.

ЗАБЕЛЕЖКА: В Графика за основните дейности на процеса на планиране, програмиране, бюджетиране, изпълнение и отчет могат да бъдат включвани и други дейности в изпълнение на изисквания на председателя на Програмния съвет към министъра на отбраната.

Прогнозни финансови квоти по политики и отбранителни програми
(пример)

(в лв.)

ПОЛИТИКИ, ОСНОВНИ ПРОГРАМИ И ПРОГРАМИ	ПЕРИОД ЗА ПРОГРАМИРАНЕ					
	___ г.	___ г.	___ г.	___ г.	___ г.	___ г.
ПОЛИТИКА "_____"	___	___	___	___	___	___
ОСНОВНА ПРОГРАМА N: __ "_____"	___	___	___	___	___	___
личен състав	___	___	___	___	___	___
текуща издръжка	___	___	___	___	___	___
капиталови разходи	___	___	___	___	___	___
ПРОГРАМА N: __ "_____"	___	___	___	___	___	___
личен състав	___	___	___	___	___	___
текуща издръжка	___	___	___	___	___	___
капиталови разходи	___	___	___	___	___	___
ПРОГРАМА N: __ "_____"	___	___	___	___	___	___
личен състав	___	___	___	___	___	___
текуща издръжка	___	___	___	___	___	___
капиталови разходи	___	___	___	___	___	___
.....
личен състав
текуща издръжка
капиталови разходи
ОСНОВНА ПРОГРАМА N: __ "_____"	___	___	___	___	___	___
личен състав	___	___	___	___	___	___
текуща издръжка	___	___	___	___	___	___
капиталови разходи	___	___	___	___	___	___
ПРОГРАМА N: __ "_____"	___	___	___	___	___	___
личен състав	___	___	___	___	___	___
текуща издръжка	___	___	___	___	___	___
капиталови разходи	___	___	___	___	___	___
ПРОГРАМА N: __ "_____"	___	___	___	___	___	___
личен състав	___	___	___	___	___	___
текуща издръжка	___	___	___	___	___	___
капиталови разходи	___	___	___	___	___	___
.....
личен състав
текуща издръжка
капиталови разходи
<i>Изписват се подред всички основни програми и програмите в тях към първата отбранителна политика</i>						
ПОЛИТИКА "_____"	___	___	___	___	___	___
ОСНОВНА ПРОГРАМА N: __ "_____"	___	___	___	___	___	___
личен състав	___	___	___	___	___	___
текуща издръжка	___	___	___	___	___	___
капиталови разходи	___	___	___	___	___	___
ПРОГРАМА N: __ "_____"	___	___	___	___	___	___
личен състав	___	___	___	___	___	___
текуща издръжка	___	___	___	___	___	___

ПОЛИТИКИ, ОСНОВНИ ПРОГРАМИ И ПРОГРАМИ	ПЕРИОД ЗА ПРОГРАМИРАНЕ					
	___ Г.	___ Г.	___ Г.	___ Г.	___ Г.	___ Г.
<i>капиталови разходи</i>	___	___	___	___	___	___
ПРОГРАМА N: __ " _____ "	___	___	___	___	___	___
<i>личен състав</i>	___	___	___	___	___	___
<i>текуща издръжка</i>	___	___	___	___	___	___
<i>капиталови разходи</i>	___	___	___	___	___	___
.....
<i>личен състав</i>
<i>текуща издръжка</i>
<i>капиталови разходи</i>
ОСНОВНА ПРОГРАМА N: __ " _____ "	___	___	___	___	___	___
<i>личен състав</i>	___	___	___	___	___	___
<i>текуща издръжка</i>	___	___	___	___	___	___
<i>капиталови разходи</i>	___	___	___	___	___	___
ПРОГРАМА N: __ " _____ "	___	___	___	___	___	___
<i>личен състав</i>	___	___	___	___	___	___
<i>текуща издръжка</i>	___	___	___	___	___	___
<i>капиталови разходи</i>	___	___	___	___	___	___
ПРОГРАМА N: __ " _____ "	___	___	___	___	___	___
<i>личен състав</i>	___	___	___	___	___	___
<i>текуща издръжка</i>	___	___	___	___	___	___
<i>капиталови разходи</i>	___	___	___	___	___	___
.....
<i>личен състав</i>
<i>текуща издръжка</i>
<i>капиталови разходи</i>
<i>Изписват се подред всички основни програми и програмите в тях към втората отбранителна политика</i>						
ВСИЧКО БЮДЖЕТ НА МО						
в т.ч. капиталови разходи						
% на капиталови разходи от бюджета на МО						
% на Бюджета на МО от Брутният вътрешен продукт						

М О Д Е Л
НА МЕМОРАНДУМ НА ОТБРАНИТЕЛНА ПРОГРАМА
(пример)

МЕМОРАНДУМ НА ОСНОВНА ПРОГРАМА / ПРОГРАМА
(наименование на основната програма) за периода _____ г.

1. Отбранителна политика.

(Изписва се наименованието на отбранителната политика в чийто състав е основната програма. Програмата изписва отбранителната политика и основната програма, подпрограмата изписва основните програма и програмата и т.н. за останалите нива от програмната структура).

2. Програмен екип на основната програма

(Изписват се звания, име, фамилия и длъжност на членовете на програмния екип на основната програма).

3. Списък на програмите и подпрограмите в основната програма

(Изписва се списък на програмите и подпрограмите включени в основната програма и програмните екипи за всяка).

4. Стратегическа цел на Министерство на отбраната

5. Основни приоритети на Министерство на отбраната.

6. Основна цел на отбранителна политика „.....“.

7. Главна цел на основната програма за периода

8. Приоритети на основната програма.

Необходимо е целите и приоритетите в точки 4, 5, 6, 7 и 8 да бъдат йерархично подредени по реда посочен в приложение 9 на Ръководството.

9. Участие в изпълнението на мисиите и задачите на отбраната.

Изписват се само тези задачи от съответната мисия, по които основната програма има участие (в съответствие с Националната отбранителна стратегия).

9.1. По мисия “Отбрана”.

9.2. По мисия “Подкрепа на международния мир и сигурност”.

9.3. По мисия “Принос към националната сигурност в мирно време”.

10. Планирани дейности за изпълнение на главната цел и приоритетите на основната програма/програмата.

10.1. Детайлно през първата година на периода.

Планирани дейности и задачи в основната програма по следните направления:

- Програма за развитие на отбранителни способности и План за развитие на ВС на Р България - най-общо като произтичащи задачи за изпълнение (ресурсите за отбрана детайлно се планират в табличните макети);

- Програми за модернизация на ВС - най-общо проекти за придобиване, ремонт и изграждане (ресурсите за отбрана детайлно се планират в табличните макети);

- други направления (ако има такива).

10.2. През следващите две години от тригодишния прогнозен период.

Планирани дейности и задачи в основната програма по същите направления от т.10.1.

10.3. През оставащите три години от периода на програмиране.

Планирани дейности и задачи в основната програма, като визия по същите направления от т.10.1.

11. Планирани крайни резултати за периода на програмиране.

Крайните резултати да са насочени за изпълнение на главната цел и приоритетите и да съответстват на стойностите на последната година от периода на програмиране.

12. Планирано взаимодействие.

Посочва се реда, органите и структурите от държавната администрация и от МО, структури на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА.

13. Финансови средства на основната програма и тяхното разпределение по програми за периода на програмиране.

Основна програма, програма, подпрограма	Текуща година	Период за програмиране					
		_____ г.	_____ г.	_____ г.	_____ г.	_____ г.	_____ г.
Програма №							
.....							
Програма №							
.....							
Общо разходи по основна програма №....							

14. Разчетен ресурсен план за изпълнение на основната програма.

(Съдържа разчети в табличен вид на програмираните ресурси за отбрана в основната програма по елементи на отбранителните способности).

14.1. Разработвани Доктрини и концепции през периода на програмиране.

(Наименования на разработваните/актуализирани базови и поддържащи доктрини и концепции)

Таблица 1

Наименование на доктрината и концепцията	Текуща година	Период за програмиране					
		_____ г.	_____ г.	_____ г.	_____ г.	_____ г.	_____ г.
Доктрина за		Р					
Концепция за			Пр.	А			
.....							

ЗАБЕЛЕЖКА: Р-разработва; А-актуализира; Пр.-преглед на доктрина или концепция.

14.2. Структура на силите.

(щабове, военни формирования), (бр.)

Таблица 2

Наименования на щабове и военни формирования	Текуща година	Период за програмиране					
		_____ г.	_____ г.	_____ г.	_____ г.	_____ г.	_____ г.
Програма №..... “Наименование на програмата”							
Щабове (СКС, вид ВС, бригада, авиобаза, база, морска база, пункт за базиране, полк)							
военно формирование с ранг на батальон, ескадрила, дивизион кораби и др.							
.....							
Програма № “Наименование на програмата”							
.....							
ОТ ТЯХ:							
I. Сили за развърщане							
1. Декларирани военни формирования за НАТО							
военно формирование							
....							
1.1. По Цели за способности							
военно формирование							
....							
1.2. Сили за отговор на НАТО (NRF)							
военно формирование							
....							
2. Декларирани военни формирования за ЕС, в т.ч. сили за участие в бойни групи на ЕС							
военно формирование							
....							
3. Военни формирования за участие в регионални структури и инициативи (ММСЮИЕ, BLACKSEAFOR)							
военно формирование							
....							
4. Военни формирования за участие в операции извън територията на страната							
военно формирование							
....							
4.1. Военни формирования за участие в операция “Наименование на операцията”							
военно формирование							
....							
II. Сили за отбрана							
Щабове							
военно формирование							
....							
III. Военни формирования за участие по трета мисия на ВС “Принос към националната сигурност в мирно време”							
в.ф. (модул) за							
в.ф. (модул) за							
....							

14.3. Личен състав, (бр.)

Таблица 3

Категория личен състав	Състав към __ . __ . __ г.	Период за програмиране					
		__ г.	__ г.	__ г.	__ г.	__ г.	__ г.
Програма №... “Наименование на програмата”							
Военнослужещи, от тях:							
<i>офицери</i>							
<i>сержанти</i>							
<i>войници</i>							
Доброволен резерв, от тях:							
<i>офицери</i>							
<i>сержанти</i>							
<i>войници</i>							
Цивилни служители, от тях:							
<i>по служебни правоотношения</i>							
<i>по трудови правоотношения</i>							
<i>по тр. правоотн., които са по Закона за администрацията</i>							
<i>по РД</i>							
Програма №... “Наименование на програмата”							
.....							
ОБЩО В ОСНОВНА ПРОГРАМА №....							
Военнослужещи, от тях:							
<i>офицери</i>							
<i>сержанти</i>							
<i>войници</i>							
Доброволен резерв, от тях:							
<i>офицери</i>							
<i>сержанти</i>							
<i>войници</i>							
Цивилни служители, от тях:							
<i>по служебни правоотношения</i>							
<i>по трудови правоотношения</i>							
<i>по тр. правоотн., които са по Закона за администрацията</i>							
<i>по РД</i>							

14.4. Подготовка.

14.4.1. Индивидуална подготовка на личния състав, екипажите (отделенията, разчетите) и военните формирования до взвод.

Таблица 4

Форми на подготовка	Текуща година	Период за програмиране					
		_____ г.	_____ г.	_____ г.	_____ г.	_____ г.	_____ г.
Програма №... „Наименование на програмата”							
Подпрограма №							
1. Индивидуална подготовка (подготовка на специалистите) (бр. форми)							
Стрелкови тренировки							
Бойни стрелби							
Тактически занятия							
.....							
и т.н.							
2. Брой дни на местността (полеви дни за СВ)							
.....							
3. Летателни часове за индивидуална подготовка на летателните екипажи (за ВВС) (бр.)							
3.1. Самолети							
3.1.1. Изстребители							
3.1.2. Щурмови							
3.1.3. Транспортни							
3.1.4. Учебни							
3.2. Вертолет							
3.2.1. Щурмови							
3.2.2. Транспортни							
4. Дни на море за екипажите на кораби, полеви дни за бр. формирования и летателни часове (за ВМС) (бр.)							
4.1. Бойни кораби							
4.2. Кораби за бойна поддръжка							
4.3. Спомагателни							
4.4. Плаващи средства и съоръжения							
4.5. Полеви дни за бреговите формирования							
4.6. Летателни часове за вертолетна авиация							
Програма №... „Наименование на програмата”							
Подпрограма №							
1. Индивидуална подготовка (подготовка на специалистите) (бр. форми)							
.....							
2. Брой дни на местността (полеви дни за СВ)							
.....							
3. Летателни часове за индивидуална подготовка на летателните екипажи (за ВВС) (бр.)							
.....							
4. Дни на море за екипажите на кораби, полеви дни за бр. формирования и летателни часове (за ВМС) (бр.)							
.....							
Програма №... „Наименование на програмата”							
.....							

14.4.2. Подготовка на военните формирования.

(Форми на подготовка - оперативни сборове, конференции, КЩУ, КПКЩУ, ТУ, ТУБС, ТЗ, ТСнУ, ЕТУ, ТУЕК и др.), (бр.)

Таблица 5

Наименование на формите за подготовка	Текуща година	Период за програмиране					
		____ г.	____ г.	____ г.	____ г.	____ г.	____ г.
Програма №... „Наименование на програмата”							
Подпрограма №...							
Ротни ТУ							
Батальонни ТУ							
Ротни ТУБС							
Батальонни ТУБС							
Ескадрилни ТУ							
ТУ на единичния кораб							
.....							
и т.н.							
Програма №... „Наименование на програмата”							
Подпрограма №...							
.....							
ОБЩО ЗА ОСНОВНА ПРОГРАМА №....							
Ротни ТУ							
Батальонни ТУ							
Ротни ТУБС							
Батальонни ТУБС							
Ескадрилни ТУ							
ТУ на единичния кораб							
.....							
и т.н.							
ВСИЧКО ФОРМИ ЗА ПОДГОТОВКА НА ОСНОВНАТА ПРОГРАМА № ...							

14.4.3. Участие на формирования на ВС в международни учения

Таблица 6

№: по ред	Наименование на учението и държава в която се провежда	Вид ВС, от които са формиро- ванията	Брой личен състав за участие	Брой единици бойна техника	Продъл- жителност на учението (денонощия)	Брой плани- ращи конфе- ренции	Общо разходи за учението (лв.)
През _____ г.							
1.						
2.						
и т.н.							
През _____ г. (прогнозно)							
1.						
2.						
и т.н.							

ЗАБЕЛЕЖКА: Попълва се от определената отбранителна програма, подробно за първата година и прогнозно за втората година от периода на програмиране.

14.5. Окомплектоване с въоръжение, бойна техника, екипировка и материални средства.

14.5.1. Окомплектоване с въоръжение, бойна, специална, спомагателна и др. техника.

(оперативна готовност / резерв), (бр./бр.)

Таблица 7

Вид на въоръжението и бойната техника	Текуща година	Период за програмиране					
		____ г.	____ г.	____ г.	____ г.	____ г.	____ г.
Програма №... “Наименование на програмата”							
Подпрограма №...							
1. Въоръжение							
.....							
2. Бойна техника							
Бойни брон. машини							
Ор. и гауб.над 100 мм							
ПТРК							
летателни апарати							
кораби							
и т.н.							
....							
3. Специална и спомагателна техника							
....							
Програма №... “Наименование на програмата”							
Подпрограма №...							
....							
ОБЩО ЗА ОСНОВНА ПРОГРАМА №....							
1. Въоръжение							
.....							
2. Бойна техника							
Бойни брон. машини							
Ор. и гауб.над 100 мм							
ПТРК							
летателни апарати							
кораби							
и т.н.							
....							
3. Специална и спомагателна техника							
....							

14.5.2. Степен на готовност на въоръжението и бойната техника.

(изправна техника / техника по щат, само за въоръжение и бойна техника в оперативна готовност) (%)

Таблица 8

Вид на въоръжението и бойната техника	Текуща година	Период за програмиране					
		____ г.	____ г.	____ г.	____ г.	____ г.	____ г.
Програма №...”Наименование на програмата”							
Подпрограма №							
1. Въоръжение							
.....							
2. Бойна техника							
Бойни брон. машини							

Вид на въоръжението и бойната техника	Текуща година	Период за програмиране					
		____ г.	____ г.	____ г.	____ г.	____ г.	____ г.
Ор. и гауб.над 100 мм							
ПТРК							
летателни апарати							
кораби							
....							
и т.н.							
Програма №... ”Наименование на програмата”							
Подпрограма №							
...							
ОБЩО ЗА ОСНОВНА ПРОГРАМА №...							
1. Въоръжение							
.....							
2. Бойна техника							
Бойни брон. машини							
Ор. и гауб.над 100 мм							
ПТРК							
летателни апарати							
кораби							
....							
и т.н.							

14.5.3. Окомплектоване с материални средства и екипировка (войскови запаси). (%)

Таблица 9

Вид на материалните средства	Текуща година	Период за програмиране					
		____ г.	____ г.	____ г.	____ г.	____ г.	____ г.
Програма №...”Наименование на програмата”							
Подпрограма №							
1. Бойни припаси и ракети							
.....							
2. Гориво-смазочни материали							
.....							
3. Основна екипировка							
.....							
Програма №...”Наименование на програмата”							
Подпрограма №							
...							
ОБЩО ЗА ОСНОВНА ПРОГРАМА №...							
1. Бойни припаси и ракети							
.....							
2. Гориво-смазочни материали							
.....							
3. Основна екипировка							
.....							

ЗАБЕЛЕЖКА: В таблицата се посочва планираното нарастване (поддържане) на окомплектоването в % през годините, за постигане на максималното окомплектоване (100 %) ако това се налага.

14.5.4. Ведомствени (оперативни) запаси. (%)

Таблица 10

Вид на материалните средства	Текуща година	Период за програмиране					
		____ г.	____ г.	____ г.	____ г.	____ г.	____ г.
Програма №... ”Наименование на програмата”							
Бойни припаси							
ГСМ							
Тилови запаси							
Програма №... „Наименование на програмата”							
.....							
ОБЩО В ОСНОВНА ПРОГРАМА №...							
.....							

ЗАБЕЛЕЖКА: В таблицата се посочва планираното нарастване (поддържане) на окомплектоването в % през годините, за постигане на максималното окомплектоване (100 %) ако това се налага.

14.4.5. Инвестиционни проекти и договори за придобиване на въоръжение, бойна техника, материални средства и екипировка.

Таблица 11

Вид	Текуша година	Период за програмиране					
		____ г.	____ г.	____ г.	____ г.	____ г.	____ г.
Програма №...”Наименование на програмата”							
Подпрограма №							
1. Приоритетни проекти от Портфолио от проекти							
- проект „.....” - бр.							
.....							
2. Други инвестиционни проекти и договори							
- проект „.....” - бр.							
.....							
Програма №...”Наименование на програмата”							
Подпрограма №							
.....							
Проекти, финансирани извън бюджета на Министерство на отбраната							
1. По “Програма на САЩ за чуждестранно военно финансиране” (FMF)							
- проект “.....” бр. / цена							
.....							
2. По “Програма на НАТО за инвестиции в сигурността” (NSIP)							
- проект “.....” бр. / цена							
.....							
3. По програми на ЕС							
- проект “.....” бр. / цена							
.....							
4. Други проекти							
.....							

ЗАБЕЛЕЖКА:

1. Посочените данни да не се обобщават за основната програма, програмите и подпрограмите.

2. Финансовите средства посочени за проекти, финансирани извън бюджета на МО да не се включват във ФР-5 “Разпределение на финансовите средства за капиталови разходи”.

14.6. Развитие на инфраструктура на отбраната - обекти и финансови средства за включване в Единния поименен списък на обектите за строителство и строителни услуги на МО. (ремонт и строителство)(цена на услугата)

Таблица 12

Вид	Осигурява отбр. способност в област от способ-ности....	Период за програмиране					
		____ г.	____ г.	____ г.	____ г.	____ г.	____ г.
Програма №...”Наименование на програмата”							
1. Обекти от инфраструктурата за ремонт							
1.1. Вид на ремонта, обект, войскови район N:, военно формирование (цена)							
1.2.							
.....							
2. Обекти от инфраструктурата за строителство							
2.1. Обект за строителство, войскови район N:, военно формирование (цена)							
2.2.							
.....							
ОБЩО ЗА ОСНОВНА ПРОГРАМА N:							
1. Брой обекти от инфраструктурата за ремонт (бр. / цена)							
....							
2. Брой обекти от инфраструктурата за строителство (бр. / цена)							
....							

ЗАБЕЛЕЖКА: В тази таблица да се програмират ресурси и за събаряне на опасни сгради в действащи войскове райони и в имоти с отпаднала необходимост.

14.7. Командване, управление и оперативна съвместимост.

14.7.1. Области от способности.

(наименования на военните формирования)(% на планираните за постигане способности от съответната област)

Таблица 13

Области от способности	Текуща година	Период за програмиране					
		____ г.	____ г.	____ г.	____ г.	____ г.	____ г.
Програма №...”Наименование на програмата”							
1. Област „_____”							
Щаб на командване на	% на планираните за постигане способности	%	%	%			
Авиобаза			
База							
Мех. бригада							
Пункт за базиране							
.....							
2. Област „_____”							
.....							
3. Област „_____”							
.....							
4. Област „_____”							
.....							
5. Област „_____”							
.....							
6. Област „_____”							
.....							
7. Област „_____”							
.....							

ЗАБЕЛЕЖКА: Областите от способности да са в съответствие с приетите в НАТО и указани в „Указания на министъра на отбраната за отбранителната политика”. Способностите се планират за всяка година в проценти, като крайния срок за постигане е срока за готовност на военното формирование съгласно планове за развитие.

14.7.2. Показатели за изпълнение на основната програма.

Таблица 14

Показатели за изпълнение (мерна единица - %, брой)	Ниво за достигане		Стойност					
	Изискване на НАТО	Усреднен принос на страните членки	____ г.	Прогноза ____ г.	Прогноза ____ г.	____ г.	____ г.	____ г.
Програма №... ”Наименование на програмата”								
Първи показател - (наименование)								
Втори показател - (наименование)								
и т.н.								
Програма №... ”Наименование на програмата”								
Първи показател -								

Показатели за изпълнение (мерна единица - %, брой)	Ниво за достигане		Стойност					
	Изискване на НАТО	Усреднен принос на страните членки	_____ г.	Прогноза _____ г.	Прогноза _____ г.	_____ г.	_____ г.	_____ г.
Програма №... "Наименование на програмата"								
(наименование)								
Втори показател - (наименование)								
и т.н.								
.....								

ЗАБЕЛЕЖКА: Всяка основна програма изписва тези показатели, които са утвърдени в Балансираната система от показатели от Указанията на мионистъра на отбраната за програмиране. Показателите да се попълват само за първите три години от периода.

15. Разпределение на финансовите средства за основната програма.

15.1. Разпределение на финансовите средства на основната програма по направления на разходите. (лв.)

Таблица ФР-1

Направления на разходи	Текуща година	Период за програмиране					
		_____ г.	_____ г.	_____ г.	_____ г.	_____ г.	_____ г.
Програма №... "Наименование на програмата"							
Личен състав							
Текуща издръжка, в т.ч.							
Подготовка							
Утилизация на бойни припаси							
Капиталови разходи							
Програма №... "Наименование на програмата"							
.....							
ОБЩО В ОСНОВНА ПРОГРАМА №....							
Личен състав							
Текуща издръжка, в т.ч.							
Подготовка							
Утилизация на бойни припаси							
Капиталови разходи							

15.2. Разпределение на финансовите средства за личен състав. (лв.)

Таблица ФР-2

Категории личен състав	Текуща година	Период за програмиране					
		_____ г.	_____ г.	_____ г.	_____ г.	_____ г.	_____ г.
Програма №... "Наименование на програмата"							
Военнослужещи, от тях:							
офицери							
сержанти							
войници							
Доброволен резерв, от тях:							
офицери							
сержанти							

Категории личен състав	Текуща година	Период за програмиране					
		_____ г.	_____ г.	_____ г.	_____ г.	_____ г.	_____ г.
войници							
Цивилни служители, от тях:							
по служебни правоотношения							
по трудови правоотношения							
по тр. правоотн., които са по Закона за администрацията							
по РД							
Програма №... ”Наименование на програмата”							
.....							
ОБЩО В ОСНОВНА ПРОГРАМА №....							
Военнослужещи, от тях:							
офицери							
сержанти							
войници							
Доброволен резерв, от тях:							
офицери							
сержанти							
войници							
Цивилни служители, от тях:							
по служебни правоотношения							
по трудови правоотношения							
по тр. правоотн., които са по Закона за администрацията							
по РД							

15.3. Разпределение на финансовите средства за текуща издръжка на военните формирования. (лв.)

Таблица ФР-3

Вид на военните формирования	Текуща година	Период за програмиране					
		_____ г.	_____ г.	_____ г.	_____ г.	_____ г.	_____ г.
Програма №... ”Наименование на програмата”							
Подпрограма №...							
...							
Подпрограма №...							
...							
Програма №... ”Наименование на програмата”							
Подпрограма №...							
...							
ОБЩО В ОСНОВНА ПРОГРАМА №....							

15.4. Разпределение на финансовите средства за подготовка. (лв.)

Таблица ФР-4

Наименование на формите на подготовка	Текуща година	Период за програмиране					
		___ г.	___ г.	___ г.	___ г.	___ г.	___ г.
Програма №... ”Наименование на програмата”							
Индивидуална подготовка:							
- на личен състав от СВ;							
- часове на летателните екипажи (за ВВС и ВМС);							
- на личен състав от ВМС.							
Взводни учения							
Ротни учения							
Батальонни (дивизионни) учения							
Бригадни учения							
Командно-щабни учения							
.....							
Програма №... ”Наименование на програмата”							
...							
ОБЩО В ОСНОВНА ПРОГРАМА №....							

ЗАБЕЛЕЖКА: Финансовите средства за подготовка в таблицата да съответстват на параграфите от Таблица ФР-9 Б.

15.5. Разпределение на финансовите средства за капиталови разходи. (лв.)

Таблица ФР-5

Вид	Текуща година	Период за програмиране					
		___ г.	___ г.	___ г.	___ г.	___ г.	___ г.
Програма №... ”Наименование на програмата”							
Подпрограма №.....							
1. Приоритетни проекти от Портфолио от проекти							
- проект „.....” - лв.							
.....							
2. Други инвестиционни проекти и договори							
- проект „.....” - лв.							
.....							
Програма №... ”Наименование на програмата”							
...							
...							
ОБЩО ЗА ОСНОВНА ПРОГРАМА №...							
За приоритетни проекти от Портфолио от проекти							
За други инвестиционни проекти и договори							

15.6. Разпределение на финансовите средства за научно-изследователска дейност (НИД). (лв.)

Таблица ФР-6

Наименование на проекта за НИД	Текуща година	Период за програмиране					
		___ г.	___ г.	___ г.	___ г.	___ г.	___ г.
Програма №... "Наименование на програмата"							
Проект "....." - лв.							
Проект "....." - лв.							
...							
и т.н.							
Програма №... "Наименование на програмата"							
...							
ОБЩО В ОСНОВНА ПРОГРАМА №....							

15.7. Разпределение на финансовите средства за изпълнение на Цели за способности (ЦС). (лв.)

Таблица ФР-7

Наименование и № на ЦС	Текуща година	Период за програмиране					
		___ г.	___ г.	___ г.	___ г.	___ г.	___ г.
Програма №... "Наименование на програмата"							
ЦС №... "Наименование на ЦС", от тях:							
Текуща издръжка, в т.ч.							
Подготовка (в т.ч. и за сертифициране на в. ф.)							
Капиталови разходи							
ЦС №... "Наименование на ЦС", от тях:							
Текуща издръжка, в т.ч.							
Подготовка (в т.ч. и за сертифициране на в. ф.)							
Капиталови разходи							
.....							
Програма №... "Наименование на програмата"							
.....							
ОБЩО В ОСНОВНА ПРОГРАМА №....							
Текуща издръжка, в т.ч.							
Подготовка (в т.ч. и за сертифициране на в. ф.)							
Капиталови разходи							

15.8. Недостиг от финансови средства за изпълнение на целите, приоритетите и задачите на основната програма по дейности и направления на разходите. (лв.)

Таблица ФР-8

Направления на разходите	Период за програмиране					
	_____ Г.	_____ Г.	_____ Г.	_____ Г.	_____ Г.	_____ Г.
Програма №... ”Наименование на програмата”						
Личен състав						
Текуща издръжка, в т.ч.:						
<i>Подготовка</i>						
<i>Утилизация на бойни припаси</i>						
Капиталови разходи						
.....						
и т.н.						
Програма №... ”Наименование на програмата”						
.....						
.....						
ОБЩО ЗА ОСНОВНА ПРОГРАМА № ...						
Личен състав						
Текуща издръжка, в т.ч.:						
<i>Подготовка</i>						
<i>Утилизация на бойни припаси</i>						
Капиталови разходи						
ОТ ТЯХ:						
I. Сили за развърщане						
1. Деклариращи военни формирования за НАТО						
Текуща издръжка, в т.ч.:						
<i>Подготовка</i>						
Капиталови разходи						
1.1. По Цели за способности						
Текуща издръжка, в т.ч.:						
<i>Подготовка</i>						
Капиталови разходи						
1.2. Сили за отговор на НАТО (NRF)						
Текуща издръжка, в т.ч.:						
<i>Подготовка</i>						
Капиталови разходи						
2. Деклариращи военни формирования за ЕС, в т.ч. сили за участие в бойни групи на ЕС						
Текуща издръжка, в т.ч.:						
<i>Подготовка</i>						
Капиталови разходи						
II. Сили за отбрана						
Личен състав						
Текуща издръжка, в т.ч.:						
<i>Подготовка</i>						
<i>Утилизация на бойни припаси</i>						
Капиталови разходи						

15.9. Разпределение на финансовите средства по направления на разходите и по параграфи.

15.9.1. Разпределение на финансовите средства по направления на разходите и по параграфи от Единна бюджетна класификация за периода ____ г.

Таблица ФР - 9А

СЪДЪРЖАНИЕ НА ПАРАГРАФИТЕ	Пара- графи	Теку- ща година	Период за програмиране		
			____ г.	____ г.	____ г.
ВСИЧКО БЮДЖЕТЕН РАЗХОД					
А) РАЗХОДИ ПО ИКОНОМИЧЕСКИ ТИП					
РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛ					
.....					
....					
и т.н.					
ИЗДРЪЖКА НА ВОЕННИТЕ ФОРМИРОВАНЯ					
.....					
....					
и т.н.					
Б) ПРОДИБИВАНЕ НА НЕФИНАНСОВИ АКТИВИ					
.....					
....					
и т.н.					

15.9.2. Разпределение на финансовите средства по направления на разходите по класификация на НАТО за периода ____ г.

Таблица ФР - 9Б

СЪДЪРЖАНИЕ НА ПАРАГРАФИТЕ	Пара- графи	Теку- ща година	Период за програмиране		
			____ г.	____ г.	____ г.
А) РАЗХОДИ ПО ИКОНОМИЧЕСКИ ТИП					
1. РАЗХОДИ ЗА ЛИЧЕН СЪСТАВ					
1.1. ВОЕННОСЛУЖЕЩИ					
.....					
....					
и т.н.					
1.2. ЦИВИЛНИ СЛУЖИТЕЛИ					
.....					
....					
и т.н.					
2. ТЕКУЩА ИЗДРЪЖКА					
2.1. Материали					
.....					
....					
и т.н.					
3. ПОДГОТОВКА					
.....					
....					
и т.н.					
Б) ПРИДОБИВАНЕ НА НЕФИНАНСОВИ АКТИВИ					
4. КАПИТАЛОВИ РАЗХОДИ					
4.1. Основен ремонт на дълготрайни материални активи					
.....					

СЪДЪРЖАНИЕ НА ПАРАГРАФИТЕ	Пара- графи	Теку- ща година	Период за програмиране		
			____ г.	____ г.	____ г.
.....					
и т.н.					
5. НИД (фундаментални и приложни изследвания, разработки, изпитвания и изследвания и опазване на околната среда)					
.....					
.....					
и т.н.					
ОБЩО (1+2+3+4+5)					

15.10. Планирани финансови средства в основната програма по договори за включване в Единния финансов план за МТО на МО. (лв.)

Таблица ФР-10

Направления на разходите и наименование на дейностите, услугите и материалните средства	Пара- граф от ЕБК	Осигурява отбр. способност в област от способност и.....	Период за програмиране					
			____ г.	____ г.	____ г.	____ г.	____ г.	____ г.
Програма №..... ”Наименование на програмата”								
Сключени многогодишни договори								
Текуща издръжка								
....								
Капиталови разходи								
....								
Прогноза за нови ангажи- менти								
Текуща издръжка								
....								
Капиталови разходи								
....								
Програма №..... ”Наименование на програмата”								
....								
ОБЩО ЗА ОСНОВНА ПРОГРАМА №....								
Сключени многогодишни договори								
Текуща издръжка								
Капиталови разходи								
Прогноза за нови ангажименти								
Текуща издръжка								
Капиталови разходи								

16. Пояснителна записка на разчетния ресурсен план.

(Попълва се при необходимост, в свободна форма, с цел даване на допълнителна информация или пояснение за извършеното разпределение на ресурсите за отбрана в разчетния ресурсен план).

РЪКОВОДИТЕЛ НА ОСНОВНА ПРОГРАМА №

(наименование на програмата)

Звание _____ (Име, Фамилия)

СЕКРЕТАР

Звание _____ (Име, Фамилия)

ФИНАНСОВ МЕНИДЖЪР

Звание _____ (Име, Фамилия)

Към меморандума на основната програма се разработва Резюме съгласно примера.

РЕЗЮМЕ НА ОСНОВНА ПРОГРАМА №

1. Цели и приоритети на основната програма.

2. Разпределение на финансовите средства на основната програма по направления на разходите.

Направления на разходи	Текуща година	Период за програмиране					
		_____ г.	_____ г.	_____ г.	_____ г.	_____ г.	_____ г.
Програма №... ”Наименование на програмата”							
Личен състав							
Текуща издръжка, в т.ч.							
Подготовка							
Утилизация на бойни припаси							
Капиталови разходи							
Програма №... ”Наименование на програмата”							
.....							
ОБЩО В ОСНОВНА ПРОГРАМА №....							
Личен състав							
Текуща издръжка, в т.ч.							
Подготовка							
Утилизация на бойни припаси							
Капиталови разходи							

(Необходимо е да се направи кратък анализ на осигуреността с финансови средства по направления на разходите, като се посочат проблемните области, които биха затруднили изпълнението на целите и приоритетите на основната програма).

3. Кратък преглед на програмираните ресурси за отбрана.

3.1. Доктрини и концепции

3.2. Структура на силите

3.3. Личен състав

3.4. Подготовка

3.5. Окомплектоване с въоръжение, бойна техника и материални средства

3.6. Инфраструктура

3.7. Командване и управление

3.8. Оперативна съвместимост

(За всеки елемент на отбранителните способности - от 3.1. до 3.8 на способностите да се направи кратко описание на програмираните ресурси за отбрана, като се анализират необходимостта (амбициите) и възможностите на програмата за осигуряване с ресурси за отбрана. Необходимо е да се посочат причините и да се направят предложения (алтернативи) за решаване на възникналите проблеми при програмиране на ресурсите за отбрана, които да водят до изпълнение на целите и приоритетите).

4. Планирани крайни резултати.

Да се посочат в изводна форма как постигането на крайните резултати ще се отрази върху изпълнението на целите, приоритетите и задачите на основната програма/програмата, както и какви отбранителни способности са изградени / поддържани.

5. Общи изводи, произтичащи от програмирането на ресурсите за отбрана.

6. Предложения от ръководителя на основната програма.

РЪКОВОДИТЕЛ НА ОСНОВНА ПРОГРАМА №

(наименование на програмата)

Звание _____ (Име, Фамилия)

Приложение 4

Критерии за анализ на програмираните отбранителни ресурси на меморандума на основна програма/програма " _____ "
(пример)

1. Разпределение на финансовите средства на основната програма / програма по направления на разходите

Направления на разходите	Текуща година	Период за програмиране				
		_____ г.	_____ г.	_____ г.	_____ г.	_____ г.
Утвърдени финансови квоти за периода _____						
Личен състав						
Текуща издръжка, в т.ч.:						
Бойна подготовка						
Капиталови разходи, в т.ч.:						
За Цели за способности						
Инвестиционни проекти за модернизация						
За строителни програми на инфраструктура						
ОБЩО ЗА ОП / П	0	0	0	0	0	0

2. Спазени ли са направленията за програмиране, целите и приоритетите от Указанията на министъра на отбраната за програмиране _____?

Да се направят ИЗВОДИ за цялостното изпълнение на Указанията на министъра на отбраната за програмиране _____ от отбранителната програма.

3. Кратък преглед и изводи на програмираните ресурси за отбрана в основната програма / програмата

В посочения ред по елементите на отбранителната способност - от 3.1 до 3.9 се извършва анализ и се правят ИЗВОДИ за тези основни програми / програми, които включват изграждане на способности.

Експертите определени за програмите, които не включват изграждане/поддържане на способности да направят анализ и ИЗВОДИ за програмираните ресурси по реда на програмния им меморандум.

3.1. Доктрини и концепции

3.2. Структура на силите

Да се направят ИЗВОДИ за съответствие на структурите с тези в актуалната Програма за развитие на отбранителни способности на ВС.

3.3. Личен състав

Да се направят ИЗВОДИ за окомплектоването с личен състав по категории съгласно Указанията на министъра на отбраната за програмиране _____.

3.4. Подготовка

	Текуща година	Период за програмиране				
		_____ г.	_____ г.	_____ г.	_____ г.	_____ г.
Брой форми за подготовка						
Планирани финансови средства за формите за подготовка						

Да се направят ИЗВОДИ за осигуреността на подготовката, включително и планираните международни учения.

3.5. Окомплектоване с въоръжение, бойна техника, материални средства и екипировка

Да се направят ИЗВОДИ за окомплектоването с въоръжение, бойна техника, материални средства и екипировка и посочената необходимост от придобиване на нови средства.

3.6. Инфраструктура

Да се направят ИЗВОДИ как ремонта/изграждането на инфраструктурните обекти влияе за изпълнение на отбранителните способности. Направени са предложения тези строителни дейности и програми да бъдат включените в ЕПСОССУ?

3.7. Инвестиционни проекти

Да се направят ИЗВОДИ за осигуреността на:

- приоритетни инвестиционни проекти, включени в Портфолио от проекти;
- други проекти включени в Портфолио от проекти;
- други проекти.

3.8. ЕФП за МТО на МО

Да се направят ИЗВОДИ за целесъобразност на предложените за включване позиции в ЕФП за МТО на МО.

3.9. Командване, управление и оперативна съвместимост

3.9.1. Военни формирования, придобили пълни способности и планирани за сертифициране през периода на програмиране

Да се направят ИЗВОДИ за осигуреността с ресурси за поддържане/изграждане на способности и за сертифициране на военните формирования.

3.9.2. Цели за способности

	Текуща година	Период за програмиране			
		____ г.	____ г.	____ г.	____ г.
брой Цели за способности / брой декларирани формирования					
Текуща издръжка					
Капиталови разходи					
ОБЩО за ЦС	0	0	0	0	0

Да се направят ИЗВОДИ за осигуреността на ЦС. Направени ли са предложения за препланиране на сроковете за изпълнение?

3.9.3. Общи изводи за отбранителните способности

Да се направят ИЗВОДИ за:

- осигуреност на отбранителни способности за поддържане - %;
- осигуреност на отбранителни способности за изграждане - %;
- спазени ли са приоритетните области?

4. Планирани крайни резултати от основната програма / програма

Да се направят ИЗВОДИ за възможностите на отбранителната програма за изпълнение на задачите и планираните крайни резултати. Съответстват ли показателите на отбранителната програма на тези от "Балансираната система от показатели" от Указанието на министъра на отбраната за програмиране.

5. Недостиг на финансови средства по направления на разходите

Направления на разходите	Текуща година	Период за програмиране				
		_____ г.	_____ г.	_____ г.	_____ г.	_____ г.
Личен състав						
Текуща издръжка, в т.ч.:						
Подготовка						
Капиталови разходи, в т.ч.:						
За Цели за способности						
Инвестиционни проекти за модернизация						
За строителни програми на инфраструктура						
ОБЩО ЗА ОП / П	0	0	0	0	0	0

73 Да се направят ИЗВОДИ за процентите на осигуреност по направления на разходите. За всяко от направленията на разходите да се изпише основно за какво не достигат финансовите средства.

6. Проблемни въпроси и направени предложения от ръководителя на основната програма / програмата (ако има такива).

7. Общи изводи за програмираните отбранителни ресурси в меморандума на основната програма / програма.

Да се направят ИЗВОДИ за:

- процента на общата осигуреност на отбранителната програма;
- планираните отбранителни ресурси осигуряват ли изпълнението на главната цел и приоритетите на основната програма/програмата?
- има ли алтернативни решения на проблемите?

ИЗГОТВЯВАНЕ НА АНАЛИЗА:

(_____)

ЗАБЕЛЕЖКА: При изготвяне на анализа на отбранителна програма ръководителите могат да включват допълнителни критерии и оценители.

МИНИСТЕРСТВО НА ОТБРАНАТА

**УТВЪРЖДАВАМ:
МИНИСТЪР НА ОТБРАНАТА
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

__ . __ . __ Г.

**МЕМОРАНДУМ
НА ПРОГРАМНИТЕ РЕШЕНИЯ**

_____ Г.
(пример)

гр. СОФИЯ
_____ Г.

СЪДЪРЖАНИЕ:

1. ФУНКЦИЯ „ОТБРАНА” - Министерство на отбраната, структури на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българска армия.

2. СПИСЪК НА ОТБРАНИТЕЛНИТЕ ПОЛИТИКИ И ОСНОВНИ ПРОГРАМИ

2.1. Политика „_____”

Основна програма _____

Основна програма _____

.....

2.2. Политика „_____”

Основна програма _____

Основна програма _____

.....

3. ДОПУСКАНИЯ ПРИ РАЗРАБОТВАНЕ

(ако се правят допускания)

4. ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ ЗА ПРОГРАМИРАНЕ

4.1. Стратегическата цел на отбранителната политика на МО.

4.2. Основни цели:

4.2.1. Основна цел на политика “_____”.

4.2.2. Основна цел на политика “_____”.

4.3. Основни приоритети на МО:

4.3.1. Първи приоритет.

4.3.2. Втори приоритет.

4.3.3. Трети приоритет.

5. РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИТЕ РЕСУРСИ ПРЕЗ ПЕРИОДА НА ПРОГРАМИРАНЕ

5.1. По политики и направления на разходите с включен трансфер за ВВУ

Направления на разходите	Период за програмиране					
	_____ г.	_____ г.	_____ г.	_____ г.	_____ г.	_____ г.
БЮДЖЕТ НА МО						
Личен състав						
Текуща издръжка						
Капиталови разходи						
% от БВП						
% на капиталовите разходи						
ПОЛИТИКА “_____”						
Личен състав						
Текуща издръжка						
Капиталови разходи						
% от бюджета на МО						
% от капиталовите разходи						

Направления на разходите	Период за програмиране					
	_____ г.	_____ г.	_____ г.	_____ г.	_____ г.	_____ г.
ПОЛИТИКА “_____”						
Личен състав						
Текуща издръжка						
Капиталови разходи						
% от бюджета на МО						
% от капиталовите разходи						

5.2. Процентно разпределение на бюджета на МО по направления на разходите по години за периода на програмиране (с включен трансфер за ВВУ).

(Изразява се с графика)

6. ПРОГРАМНИ РЕШЕНИЯ ПО ОСНОВНИ ПРОГРАМИ

6.1. Основна програма “_____”

6.1.1. Главна цел на основната програма

6.1.2. Приоритети на основната програма

6.1.3. Главни цели и приоритети на:

6.1.3.1. Програма „_____”

Главна цел:

Приоритети:

6.1.3.2. Програма „_____”

Главна цел:

Приоритети:

.....

.....

и т.н. за всички програми включени в основната програма.

6.1.4. Личен състав

Категории личен състав	Период за програмиране					
	_____ г.	_____ г.	_____ г.	_____ г.	_____ г.	_____ г.
ОСНОВНА ПРОГРАМА _____						
Военнослужещи, от тях:						
офицери						
сержанти						
войници						
Цивилни служители, от тях:						
по служебни правоотношения						
по трудови правоотношения						
по тр. правоотн., които са по Закона за администрацията						
по РД						
ОБЩО В ОСНОВНА ПРОГРАМА _____						
Доброволен резерв, от тях:						
офицери						
сержанти						
войници						

Категории личен състав	Период за програмиране					
	____ г.	____ г.	____ г.	____ г.	____ г.	____ г.
Програма „_____”						
Военнослужещи, от тях:						
офицери						
сержанти						
войници						
Цивилни служители, от тях:						
по служебни правоотношения						
по трудови правоотношения						
по тр. правоотн., които са по Закона за администрацията						
по РД						
ВСИЧКО						
Доброволен резерв, от тях:						
офицери						
сержанти						
войници						
Програма „_____”						
Военнослужещи, от тях:						
офицери						
сержанти						
войници						
Цивилни служители, от тях:						
по служебни правоотношения						
по трудови правоотношения						
по тр. правоотн., които са по Закона за администрацията						
по РД						
ВСИЧКО						
Доброволен резерв, от тях:						
офицери						
сержанти						
войници						
..... и т.н за останалите програми включени в основната програма						
Военнослужещи, от тях:						
офицери						
сержанти						
матроси						
Цивилни служители, от тях:						
по служебни правоотношения						
по трудови правоотношения						
по тр. правоотн., които са по Закона за администрацията						
по РД						
ВСИЧКО						
Доброволен резерв, от тях:						
офицери						
сержанти						

Категории личен състав	Период за програмиране					
	____ г.	____ г.	____ г.	____ г.	____ г.	____ г.
<i>матроси</i>						
<i>по РД</i>						
ВСИЧКО						
Доброволен резерв						

6.1.5. Разпределение на финансовите средства по направления на разходите

Направления на разходите	Период за програмиране					
	____ г.	____ г.	____ г.	____ г.	____ г.	____ г.
ОСНОВНА ПРОГРАМА _____						
Личен състав						
Текуща издръжка, в т.ч.						
<i>Подготовка</i>						
Капиталови разходи						
ОБЩО						
% от Бюджета на МО						
Програма „_____”						
Личен състав						
Текуща издръжка, в т.ч.						
<i>Подготовка</i>						
Капиталови разходи						
ВСИЧКО						
Програма „_____”						
Личен състав						
Текуща издръжка, в т.ч.						
<i>Подготовка</i>						
Капиталови разходи						
ВСИЧКО						
..... и т.н. за всички програми в основната програма						
Личен състав						
Текуща издръжка, в т.ч.						
<i>Подготовка</i>						
Капиталови разходи						
ВСИЧКО						

6.1.6. Планираните ресурси за отбрана за всички елементи от отбранителните способности, които не са посочени в горните таблици да са съгласно приложенията на Меморандума на програмните решения _____ и програмния меморандум на Основна програма _____.

6.1.7. Дейности за изпълнение на главната цел и приоритетите на основната програма

6.1.7.1. В програма „_____”

а) За _____ г.

.....

.....

б) Крайни резултати за постигане за периода на програмиране

.....

.....

6.1.7.2. В програма „_____”

а) За _____ г.

.....

.....

б) Крайни резултати за постигане за периода на програмиране

.....

.....

6.1.7.п. и т.н. за всички програми от състава на основната програма.

6.2. Основна програма “_____”

6.2.1. Главна цел на основната програма

6.2.2. Приоритети на основната програма

6.2.3. Главни цели и приоритети на:

6.2.3.1. Програма „_____”

Главна цел:

Приоритети:

.....

.....

6.2.3.2. Програма „_____”

Главна цел:

Приоритети:

.....

.....

и т.н. за всички програми включени в основната програма.

6.2.4. Личен състав

Категории личен състав	Период за програмиране					
	_____ г.	_____ г.	_____ г.	_____ г.	_____ г.	_____ г.
ОСНОВНА ПРОГРАМА _____						
Военнослужещи, от тях:						
<i>офицери</i>						
<i>сержанти</i>						
<i>войници</i>						
Цивилни служители, от тях:						
<i>по служебни правоотношения</i>						
<i>по трудови правоотношения</i>						
<i>по тр. правоотн., които са по Закона за администрацията</i>						
<i>по РД</i>						
ОБЩО В ОСНОВНА ПРОГРАМА _____						
Доброволен резерв, от тях:						
<i>офицери</i>						
<i>сержанти</i>						
<i>войници</i>						
Програма „_____”						
Военнослужещи, от тях:						
<i>офицери</i>						

Категории личен състав	Период за програмиране					
	____ г.	____ г.	____ г.	____ г.	____ г.	____ г.
<i>сержанти</i>						
<i>войници</i>						
Цивилни служители, от тях:						
<i>по служебни правоотношения</i>						
<i>по трудови правоотношения</i>						
<i>по тр. правоотн., които са по Закона за администрацията</i>						
<i>по РД</i>						
ВСИЧКО						
Доброволен резерв, от тях:						
<i>офицери</i>						
<i>сержанти</i>						
<i>войници</i>						
Програма „_____”						
Военнослужещи, от тях:						
<i>офицери</i>						
<i>сержанти</i>						
<i>войници</i>						
Цивилни служители, от тях:						
<i>по служебни правоотношения</i>						
<i>по трудови правоотношения</i>						
<i>по тр. правоотн., които са по Закона за администрацията</i>						
<i>по РД</i>						
ВСИЧКО						
Доброволен резерв, от тях:						
<i>офицери</i>						
<i>сержанти</i>						
<i>войници</i>						
..... и т.н за останалите програми включени в основната програма						
Военнослужещи, от тях:						
<i>офицери</i>						
<i>сержанти</i>						
<i>матроси</i>						
Цивилни служители, от тях:						
<i>по служебни правоотношения</i>						
<i>по трудови правоотношения</i>						
<i>по тр. правоотн., които са по Закона за администрацията</i>						
<i>по РД</i>						
ВСИЧКО						
Доброволен резерв, от тях:						
<i>офицери</i>						
<i>сержанти</i>						
<i>матроси</i>						
<i>по РД</i>						
ВСИЧКО						
Доброволен резерв						

6.2.5. Разпределение на финансовите средства по направления на разходите

Направления на разходите	Период за програмиране					
	____ г.	____ г.	____ г.	____ г.	____ г.	____ г.
ОСНОВНА ПРОГРАМА						
Личен състав						
Текуща издръжка, в т.ч.						
Подготовка						
Капиталови разходи						
ОБЩО						
% от Бюджета на МО						
Програма „_____”						
Личен състав						
Текуща издръжка, в т.ч.						
Подготовка						
Капиталови разходи						
ВСИЧКО						
Програма „_____”						
Личен състав						
Текуща издръжка, в т.ч.						
Подготовка						
Капиталови разходи						
ВСИЧКО						
..... и т.н. за всички програми в основната програма						
Личен състав						
Текуща издръжка, в т.ч.						
Подготовка						
Капиталови разходи						
ВСИЧКО						

6.2.6. Планираните ресурси за отбрана за всички елементи от отбранителните способности, които не са посочени в горните таблици да са съгласно приложенията на Меморандума на програмните решения _____ и програмния меморандум на Основна програма _____.

6.2.7. Дейности за изпълнение на главната цел и приоритетите на основната програма

6.2.7.1. В програма „_____”

а) За _____ г.

.....
.....

б) Крайни резултати за постигане за периода на програмиране

.....
.....

6.2.7.2. В програма „_____”

а) За _____ г.

.....
.....

б) Крайни резултати за постигане за периода на програмиране

.....

.....

6.2.7.п. и т.н. за всички програми от състава на основната програма.

.....

.....

6.п. и т.н. за всички основни програми от програмната структура.

7. ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ ЗА РАБОТА

7.1. Изводи

.....

.....

7.2. Препоръки за работа

.....

.....

ПРИЛОЖЕНИЯ (необходимо е МПР да включва следните приложения):

1. Приложение - "Балансирана система от показатели за ефективност на изпълнението на отбранителните програми".

2. Приложение - "Цели за способности, декларирани военни формирования от ВС за НАТО и ОПСО на ЕС и планирани финансови средства за тях".

3. Приложение - "Планирани форми за подготовка и финансови ресурси за провеждане".

4. Приложение - "Разпределение на финансовите средства по направления на разходите и по параграфи от Единната бюджетна класификация за периода ____ г.".

5. Приложение - „Приоритетни проекти от Портфолио от проекти, други инвестиционни проекти и договори, проекти от инфраструктурата и планирани финансови средства за тях".

6. Приложение - "Договори и обекти за строителство и строителни услуги планирани за включване в "Единен финансов план за МТО на МО" и в "Единен поименен списък на обектите за строителство и строителни услуги на МО" и финансови средства за тях.

7. Приложение - "Списък на меморандумите на основните програми и програми в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА и техните регистрационни номера".

ЗАБЕЛЕЖКА: По решение на председателя на Програмния съвет към министъра на отбраната в Меморандума на програмните решения могат да бъдат включвани и други дейности, разчети и приложения.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ПРОГРАМНИЯ СЪВЕТ

_____._____._____ г.

**Таблични форми за МО и основните програми / програмите за
Тримесечна информация за разходите на бюджета на МО
(пример)**

Отчет на разходите по области на политики и отбранителни програми към _____ г.

Класифи- кационен код	Наименование на областта на политика / отбранителната програма	ЗДБ и ПМС	Уточнен план _____ г.	Отчет към ____ март __ г.	Отчет към ____ юни __ г.	Отчет към ____ септ. __ г.	Отчет към ____ дек. ____ г.
xxxx.xx.xx	Политика в областта на						
xxxx.xx.xx	Отбр. Програма „_____”						
xxxx.xx.xx	Отбр. Програма „_____”						
xxxx.xx.xx	Политика в областта на						
xxxx.xx.xx	Отбр. Програма „_____”						
xxxx.xx.xx	Отбр. Програма „_____”						
.....						
.....						
	и т.н.						

Отчет на ведомствените и администрираните разходи по отбранителни програми

към __.__.____ г.

(отчетен период)

xxxx.xx.xx – Отбранителна програма „_____”						
Разходи на отбранителната програма (в лв.)	ЗДБ и ПМС	Уточнен план _____ г.	Отчет към _____ март ____ г.	Отчет към _____ юни ____ г.	Отчет към _____ септ. ____ г.	Отчет към _____ дек. ____ г.
1.Ведомствени разходи по бюджета						
От тях за:						
Персонал						
Издръжка						
Капиталови разходи						
2.Администрирани разходни параграфи по бюджета						
От тях за:						
.....						
.....						
Общи разходи по бюджета (1+2)						
Численост на щатния персонал						

**Разшифровка на ведомствените и администрирани разходи
на отбранителната програма за _____ г.
на Министерство на отбраната**

N:	Показатели в лв.		ЗДБ и ПМС	Уточне н план _____ г.	Отчет към ____ март ____ г.	Отчет към ____ юни ____ г.	Отчет към ____ септ. ____ г.	Отчет към ____ дек. ____ г.
	Разходи - Всичко							
1	Общи разходи							
	Общи ведом. разходи							
	Персонал							
	Заплати							
	Др.възнаграждения и плащания							
 и т.н.							
	Издръжка							
	Издръжка							
	Платени данъци и такси							
 и т.н.							
	Капиталови разходи							
	Основен ремонт на материални активи							
	Придобиване на ДМА							
 и т.н.							
2.	Администрирани разходни параграфи							
	Текуща разходи							
	Персонал							
	Др.възнаграждения и плащания							
 и т.н.							
	Лихви							
							
 и т.н.							
	Предоставени текущи и капиталови трансфери за чужбина							
	Текущи трансфери							
	Капиталови трансфери							

N:	Показатели в лв.		ЗДБ и ПМС	Уточне н план _____ г.	Отчет към ____ март ____ г.	Отчет към ____ юни ____ г.	Отчет към ____ септ. ____ г.	Отчет към ____ дек. ____ г.
	Капиталови разходи							
 и т.н.							
3.	Резерв за непредвидени и неотложни разходи							
	Натурални показатели							
	Щатни бройки - общо							
	Средно годишни щатни бройки							
 и т.н.							

Код на _____

Отбранителната програма _____

Код на областта _____

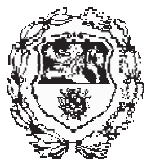
Област на политика _____

N:	Показатели в лв.		ЗДБ и ПМС	Уточне н план _____ г.	Отчет към _____ март _____ г.	Отчет към _____ юни _____ г.	Отчет към _____ септ. _____ г.	Отчет към _____ дек. _____ г.
	Разходи - Всичко							
1	Общи разходи							
	Общи ведом. разходи							
	Персонал							
	Заплати							
	Др.възнаграждения и плащания							
 и т.н.							
	Издръжка							
	Издръжка							
	Платени данъци и такси							
 и т.н.							
	Капиталови разходи							
	Основен ремонт на материални активи							
	Придобиване на ДМА							
 и т.н.							
2.	Администрирани разходни параграфи							
	Текуща разходи							
	Персонал							
	Др.възнаграждения и плащания							
 и т.н.							
	Лихви							
							
 и т.н.							
	Предоставени текущи и капиталови трансфери за чужбина							
	Текущи трансфери							
	Капиталови трансфери							
	Капиталови разходи							

N:	Показатели в лв.		ЗДБ и ПМС	Уточне н план _____ г.	Отчет към ____ март ____ г.	Отчет към ____ юни ____ г.	Отчет към ____ септ. ____ г.	Отчет към ____ дек. ____ г.
 и т.н.							
3.	Резерв за непредвидени и неотложни разходи							
	Натурални показатели							
	Щатни бройки - общо							
	Средно годишни щатни бройки							
 и т.н.							

Обобщена справка за разходите по отбранителни програми за _____ г.

		Наименование на отбр. програма		ЗДБ и ПМС	Уточне н план _____ г.	Отчет към _____ март ____ г.	Отчет към _____ юни ____ г.	Отчет към _____ септ. ____ г.	Отчет към _____ дек. ____ г.
		Общи разходи							
Р (1)	Код на отбр. програма	Разходи по отбр. програми							
Р (2)									
....									
....									
и т.н.									

МИНИСТЕРСТВО НА ОТБРАНАТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

София 1092, ул. "Дякон Игнатий" № 3

О Т Ч Е Т

**ЗА СТЕПЕНТА НА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПОЛИТИКИТЕ И
ОТБРАНИТЕЛНИТЕ ПРОГРАМИ НА МИНИСТЕРСТВОТО НА
ОТБРАНАТА, СТРУКТУРИТЕ НА ПРЯКО ПОДЧИНЕНИЕ НА
МИНИСТЪРА НА ОТБРАНАТА И БЪЛГАРСКАТА АРМИЯ
ПРЕЗ _____ г.**

София - _____ г.

СЪДЪРЖАНИЕ:

ОТЧЕТ НА ОСНОВНИТЕ ПАРАМЕТРИ НА БЮДЖЕТА НА МИНИСТЕРСТВОТО НА ОТБРАНАТА.

1. Отчет на разходите по бюджета на Министерството на отбраната по програми в рамките на изпълняваните политики.

(Прави се кратък анализ на бюджета на МО за ____ г.)

Изразходваните финансови средства в МО по политики и основни програми са както следва:

млн.лв.

Политика	Планирано по актуализиран меморандум	Уточнен план на Бюджета	Разход през _____ г.	% от общо изразходваните финансови средства	% на изпълнение на актуализирания меморандум
<u>Политика</u> " _____ "					
ОП ____					
ОП ____					
....					
....					
и т.н.					
<u>Политика</u> " _____ "					
ОП ____					
ОП ____					
ВСИЧКО ЗА МО					

А. Политика " _____ ".

(Анализ на общите финансови средства)

1. Основна програма " _____ ".

(Анализ на бюджета на основна програма ____).

2. Основна програма " _____ ".

(Анализ на бюджета на основна програма ____).

3. Основна програма " _____ ".

(Анализ на бюджета на основна програма ____).

.....

и т.н. за всички основни програми в отбранителната политика.

Б. Политика " _____ ".

(Анализ на общите финансови средства)

1. Основна програма " _____ ".

(Анализ на бюджета на основна програма ____).

2. Основна програма " _____ ".

(Анализ на бюджета на основна програма ____).

2. Отчет на разходите в Министерството на отбраната по направления на разходите.

(Представя се анализ на разходите по направления на разходите)

- за персонал
- за текуща издръжка (в т.ч. за подготовка)
- за капиталови разходи (в т.ч. за инвестиционни проекти за модернизация)

График за разходите по направление на разходите (%)

II. ОТЧЕТ НА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПОЛИТИКИТЕ И ОТБРАНИТЕЛНИТЕ ПРОГРАМИ В МИНИСТЕРСТВОТО НА ОТБРАНАТА, СТРУКТУРИТЕ НА ПРЯКО ПОДЧИНЕНИЕ НА МИНИСТЪРА НА ОТБРАНАТА И БА

A) Политика „_____”.

(Анализ на изпълнението в отбранителната политика)

Ползи и ефекти постигнати за обществото

Настъпили промени на нормативната уредба за политиката през _____ г.:

В изпълнение на целите, задачите и приоритетите на политиката през _____ г., основните програми в нея са постигнали следните резултати:

1. Основна програма „_____”.

- 1.1. Доктрини, концепции и планове.
- 1.2. Организационна структура.
- 1.3. Окомплектоване с личен състав.
- 1.4. Подготовка
- 1.5. Материални средства.
- 1.6. Командване и управление.
- 1.7. Инфраструктура.
- 1.8. Оперативна съвместимост.
- 1.9. Изпълнение на Целите за способности и изграждането на декларираните военни формирования на Р България за НАТО и ОПСО на ЕС през _____ г.
- 1.10. Участие в операции извън територията на страната.
- 1.11. Участие на в.ф. и военнослужещи в мисия на ВС „Принос към националната сигурност в мирно време”.

(Прави се анализ за основната програма и за всяка програма в състава и по елементи на отбранителните способности).

2. Основна програма “_____”.

(Прави се анализ за основната програма и за всяка програма в състава и по елементи на отбранителните способности).

3. и т.н. за всички основни програми в отбранителната политика

Б) Политика „_____”.

(Анализ на изпълнението в отбранителната политика)

Ползи и ефекти постигнати за обществото

Настъпили промени на нормативната уредба за политиката през _____ г.:

В изпълнение на целите, задачите и приоритетите на политиката през _____ г., основните програми в нея са постигнали следните резултати:

1. Основна програма „_____”

.....

.....

... и т.н. за всички основни програми в отбранителната политика.

(Прави се анализ за основната програма и за всяка програма в състава и по елементи на отбранителните способности).

III. ИЗВОДИ

ПРИЛОЖЕНИЯ (таблици)

1. Приложение “Разпределението на бюджета на МО по направления на разходите по основни програми през _____ г.”.

2. Приложение „Числен състав на основните програми към _____._____ г.”

3. Приложение „Отчет на показателите за изпълнение по програми”

4. Приложение „Отчет за изпълнението на Целите за способности и изграждането на декларираните военни формирования на Р България за НАТО и ОПСО на ЕС през ____ г.”

5. Приложение „Отчет за изпълнението на инвестиционните проекти, включени в програмите, както и на свързаните с тях офсетни споразумения”.

6. Приложение - “ Отчет към _____._____ г. на разходите по бюджета на Министерство на отбраната по области на политики и бюджетни програми, утвърдени със Закона за държавния бюджет на Р България за _____ г.”

7. Приложение - “Отчет на приходите по бюджета на МО”

8. Приложение - “ Отчет на разходите по области на политики и бюджетни програми по бюджета на Министерство на отбраната”.

9. Приложение - “Отчет на консолидираните разходи по бюджетните програми”

10. Приложение - “Източници на финансиране на консолидираните разходи”

11. Приложение - “Отчет на разходите по основни програми на МО за периода _____.

**МИНИСТЪР НА ОТБРАНАТА
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

**Балансирана система от показатели за ефективност на изпълнение на
отбранителните програми**
(пример)

I. ОБЩИ ПОКАЗАТЕЛИ

ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ (МЕРНА ЕДИНИЦА - %, брой)	Ниво за достигане		СТОЙНОСТ					
	Изискване на НАТО	Усреднен принос на страните членки	____ г.	Прогноза ____ г.	Прогноза ____ г.	____ г.	____ г.	____ г.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.1. ПОКАЗАТЕЛИ, ОТЧИТАЩИ ПРИНОСА КЪМ НАТО И ОПСО НА ЕС								
1. Процент от БВП за отбрана (%)								
2. Процент от разходите за отбрана за придобиване на основни въоръжения, бойна техника и екипировка (%)								
3А. Процент на изпълнение на количествените показатели на националните цели (%)								
3Б. Процент на изпълнение на качествените показатели на националните цели (%)								
4А. Процент на личния състав на СВ от общия техен състав, които са определени и отговарят на всички изисквания за участие в операции извън националните предели на страната (Deployable) (%)								
4Б. Процент на летателните апарати на ВВС от общия техен състав, определени и отговарящи на всички изисквания за участие в операции, извън националните предели на страната (Deployable) (%)								
4В. Процент на корабите от ВМС с над 300 тона водоизместимост, от общия им състав, определени и отговарящи на всички изисквания за участие в операции, извън националните предели на страната (Deployable) (%)								
5А. Процент на съотношение на личния състав на СВ, спрямо техния общ състав на тези, които могат да бъдат поддържани в продължителни операции извън националните предели на страната (Sustainable) (%)								

ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ (МЕРНА ЕДИНИЦА - %, брой)	Ниво за достигане		СТОЙНОСТ					
	Изискване на НАТО	Усреднен принос на страните членки	____ г.	Прогноза ____ г.	Прогноза ____ г.	____ г.	____ г.	____ г.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
5Б. Процентно съотношение на летателните апарати на ВВС, спрямо техния общ състав на тези, които могат да бъдат поддържани в продължителни операции извън националните предели на страната (Sustainable) (%) *								
5В. Процентно съотношение на корабите на ВМС с над 300 тона водоизместимост, спрямо техния общ състав на тези, които могат да бъдат поддържани в продължителни операции извън националните предели на страната (Sustainable) (%) *								
6А. Процентно съотношение на личния състав от СВ, спрямо техния общ състав от декларираните за участие в операции извън националните предели, фактически участвали в операции на НАТО (%)*								
6Б. Процентно съотношение на личния състав от СВ, спрямо техния общ състав от декларираните за участие в операции извън националните предели, фактически участвали в операции на ЕС, ООН и др. (%)*								
6В. Процентно съотношение на личния състав от СВ, спрямо техния общ състав от декларираните за участие в операции извън националните предели, фактически участвали в операции в контекста на Плана за действие за нарастване на готовността (RAP) (%)								
7А. Процентно съотношение на летателните апарати на ВВС, спрямо техния общ състав от декларираните за участие в операции извън националните предели и фактически участвали в операции на НАТО (%)								
7Б. Процентно съотношение на летателните апарати на ВВС, спрямо техния общ състав от декларираните за участие в операции извън националните предели и фактически участвали в операции на ЕС, ООН и др. (%)								

ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ (МЕРНА ЕДИНИЦА - %, брой)	Ниво за достигане		СТОЙНОСТ					
	Изискване на НАТО	Усреднен принос на страните членки	____ г.	Прогноза ____ г.	Прогноза ____ г.	____ г.	____ г.	____ г.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
7В. Процентно съотношение на летателните апарати на ВВС, спрямо техния общ състав от декларираните за участие в операции извън националните предели и фактически участвали в операции в контекста на Плана за действие за нарастване на готовността (RAP) (%)								
8А. Процентно съотношение на корабите на ВМС с над 300 тона водоизместимост, спрямо техния общ състав от декларираните за участие в операции извън националните предели и фактически участвали в операции на НАТО (%)								
8Б. Процентно съотношение на корабите на ВМС с над 300 тона водоизместимост, спрямо техния общ състав от декларираните за участие в операции извън националните предели и фактически участвали в операции на ЕС, ООН и др. (%)*								
8В. Процентно съотношение на корабите на ВМС с над 300 тона водоизместимост, спрямо техния общ състав от декларираните за участие в операции извън националните предели и фактически участвали в контекста на Плана за действие за нарастване на готовността (RAP) (%)								
9. Процент на попълване на националната квота от длъжности в командната структура на НАТО (%)								
10. Процент на попълване на позициите в щабовете на структурата на войските и силите на НАТО (%)								
11. Процент на участие в попълването на силите за незабавен отговор (Immediate Response Force) (%) *								

ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ (МЕРНА ЕДИНИЦА - %, брой)	Ниво за дости- гане	СТОЙНОСТ					
		___ г.	Прогноза ___ г.	Прогноза ___ г.	___ г.	___ г.	___ г.
1.2. ПОКАЗАТЕЛИ ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ДЕЙНОСТТА НА МО							
1. Отчетност - изготвени периодични отчети за изпълнението на отбранителните програми (шестмесечни и годишни) (брой)							
2. Отчетност - изготвени Доклади за управление на риска в отбранителните програми (шестмесечен и годишен) (брой)							

ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ (МЕРНА ЕДИНИЦА - %, брой)	Ниво за достигане	СТОЙНОСТ					
		___ г.	Прогноза ___ г.	Прогноза ___ г.	___ г.	___ г.	___ г.
3. Проведени заседания на Програмния съвет към министъра на отбраната (брой)							
4. Проведени заседания на Комитета за управление на риска в отбранителните програми (брой)							
5. Процент реализирани приоритети на отбранителните програми спрямо планираните (%)							
1.3. УПРАВЛЕНИЕ НА РЕСУРСИТЕ ЗА ОТБРАНА, В ТОВА ЧИСЛО И ФИНАНСОВИТЕ							
1. Процент на изразходваните финансови средства за участие на формиранията на ВС в операции на/извън територията на страната спрямо бюджета на МО (%)							
2. Съотношение на разходите за личен състав към общите разходи (%)							
3. Съотношение на разходите за текуща издръжка към общите разходи, в т. ч.: <i>за подготовка спрямо текущата издръжка (%)</i>							
4. Съотношение на капиталовите разходи към общите разходи (%)							
5. Разходи за отбрана на един военнотружещ за една година (лв.) (по списъчен състав)							
6. Процент на разходите за изпълнение на ЦС 2013 към общите разходи (без разходите за личен състав) (%)							
7. Процент на разходите за научно-изследователска дейност към общите разходи (%)							
8. Процент на реализираните приоритетни инвестиционни проекти спрямо реализираните други проекти и договори (за целия период за програмиране) (%)							

II. ПОКАЗАТЕЛИ НА ОСНОВНИТЕ ПРОГРАМИ

ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ (МЕРНА ЕДИНИЦА - %, брой)	Ниво за достигане	СТОЙНОСТ					
		___ г.	Прогноза ___ г.	Прогноза ___ г.	___ г.	___ г.	___ г.
1	2	3	4	5	6	7	8
ОСНОВНА ПРОГРАМА „_____”							
ПРОГРАМА „_____”							
1. Първи показател							
2. Втори показател							
.....							
.....							
и т.н.							
ПРОГРАМА „_____”							
1. Първи показател							
2. Втори показател							
.....							

ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ (МЕРНА ЕДИНИЦА - %, брой)	Ниво за достигане	СТОЙНОСТ					
		___ г.	Прогноза ___ г.	Прогноза ___ г.	___ г.	___ г.	___ г.
1	2	3	4	5	6	7	8
.....							
и т.н.							
и т.н. всички програми от основната програма							
ОСНОВНА ПРОГРАМА „_____”							
ПРОГРАМА „_____”							
1. Първи показател							
2. Втори показател							
.....							
.....							
и т.н.							
ПРОГРАМА „_____”							
1. Първи показател							
2. Втори показател							
.....							
.....							
и т.н.							
и т.н. всички програми от основната програма							
и т.н. всички основни програми							
.....							
.....							

ЗАБЕЛЕЖКА: Показателите, отчитащи приноса към НАТО и ОПСО на ЕС могат да бъдат променяни през различните периода на програмиране.

**Йерархично подреждане (изписване) на целите и приоритетите
в меморандумите на отбранителните програми**

Отбранителни програми	Целеполагане (Цели)	Приоритети
Основна програма	Стратегическа цел на МО Основна цел на отбр.политика Главна цел на осн. програма	Приоритети на МО Приоритети на осн. програма
Програма	Стратегическа цел на МО Основна цел на отбр.политика Главна цел на осн. програма Главна цел на програмата	Приоритети на МО Приоритети на осн. програма Приоритети на програмата
Подпрограма	Основна цел на отбр.политика Главна цел на осн. програма Главна цел на програмата Цел на подпрограмата	Приоритети на осн. програма Приоритети на програмата Приоритети на подпрограмата
Програмен елемент	Главна цел на програмата Цел на подпрограмата Цел на програмния елемент	Приоритети на програмата Приоритети на подпрограмата Приоритети на програмния елемент
Обособен програмен елемент	Главна цел на програмата Цел на подпрограмата Цел на обособения прогр. елемент	Приоритети на програмата Приоритети на подпрограмата Приоритети на обособения прогр. елемент

ЗАБЕЛЕЖКА:

1. Целеполагането следва да бъде йерархично подредено като изпълнението на целта на най-високото ниво на програмната структура следва да зависи от изпълнението на целта на по-долните нива от програмната структура, включени в нея.

2. Приоритетите следва да бъде йерархично подредени като изпълнението на приоритети на най-високото ниво на програмната структура следва да зависи от изпълнението на приоритетите на по-долните нива от програмната структура, включени в нея.